

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 10.6.2011
KOM(2011) 328 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE

Zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 2010

{SEK(2011) 690 v konečném znění}

ZPRÁVA KOMISE

Zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 2010

Úvod

1. Na oslavu 40. výročí zprávy o politice hospodářské soutěže začíná toto vydání přehledem hlavních vývojových změn v soutěžní politice a jejího prosazování v uplynulých 40 letech. Ustanovení Smlouvy, kterými se stanoví pravomoci a povinnosti Komise v oblasti soutěžní politiky, se za posledních 40 let nijak významně nezměnila, hospodářské a politické prostředí však doznalo dramatických změn. Pravidla a postupy soutěžní politiky tudíž procházely neustálým procesem přizpůsobování, aby tak přispívaly k hlavním cílům EU: budování jednotného trhu, jeho zapojení do služeb spotřebitelů a dosažení konkurenceschopného sociálně tržního hospodářství. Zpětné ohlédnutí za tímto vývojem poskytuje základ pro posuzování hlavních problémů, s nimiž se soutěžní politika v minulosti střetávala, i těch, které zatím zůstávají nevyřešeny.
2. První oddíl této zprávy podává přehled o tom, jak byly dále rozvíjeny a uplatňovány nástroje hospodářské soutěže, zejména pravidla státní podpory, antimonopolní pravidla a pravidla pro spojování (dále jen „fúze“) podniků. Tento oddíl také obsahuje aktualizované informace o použití dočasných pravidel státní podpory, která byla přijata v reakci na finanční a hospodářskou krizi. Druhý oddíl pojednává o tom, jak byly nástroje hospodářské soutěže použity ve vybraných odvětvích. Třetí oddíl se zaměřuje na spolupráci v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž (ESHS) a s vnitrostátními soudy, čtvrtý oddíl pojednává o mezinárodních činnostech. Pátý oddíl přináší přehled o činnostech souvisejících se spotřebiteli a o dialogu se zainteresovanými subjekty. Na závěr přináší šestý oddíl stručný popis interinstitucionální spolupráce. Oproti minulému roku neobsahuje nynější zpráva kapitolu zaměřující se na téma, které je v oblasti soutěžní politiky považováno za zvlášť důležité.
3. Tato zpráva je neúplným výčtem činností prováděných Komisí v oblasti soutěžní politiky během roku 2010. Další informace jsou k dispozici v podrobném pracovním dokumentu útvarů Komise a na internetových stránkách Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž¹.

¹ http://ec.europa.eu/competition/index_en.html.

40. VÝROČÍ ZPRÁVY O POLITICE HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

POLITIKA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE: VÝHODA EVROPSKÉ UNIE

Kontinuita a vývoj politiky hospodářské soutěže EU

- Po 40 let dokumentuje Komise, jakým způsobem prosazuje a formuje soutěžní politiku EU. Při příležitosti tohoto výročí ustupuje zpráva za tento rok od naléhavých požadavků dneška, aby se ohlédla za vývojovými změnami soutěžní politiky.
- První zpráva o politice hospodářské soutěže byla zveřejněna v roce 1971 v reakci na žádost Evropského parlamentu. Zanedlouho stálo Evropské hospodářské společenství před těžkou hospodářskou krizí způsobenou šokem z ceny ropy v roce 1973, který vyvolal inflační tlak. První zprávy popisují, jak Komise využívala soutěžní politiku jako součást širšího souboru politik pro řešení hospodářské krize. Použití politiky hospodářské soutěže v rámci koordinované politické reakce k vypořádání se s hlavními hospodářskými problémy není tudíž bezpříkladné.
- Zatímco prostředí, v němž soutěžní politika EU působí, doznalo hlubokých změn, jako je prudký technologický rozvoj, rozšíření či globalizace, původní ustanovení Smlouvy z roku 1957, která zakazují určitá opatření poškozující hospodářskou soutěž a zneužívání dominantního postavení, jakož i ustanovení o státní podpoře, nebyla postupem doby nijak výrazně upravena, což rovněž svědčí o jejich základní způsobilosti pro použití za různých okolností.
- Také nařízení Rady, která nastiňují konkrétní donucovací pravomoci a povinnosti Komise mnohem podrobněji, se vyznačují význačnou kontinuitou a pružností. Pokud jde o antimonopolní pravidla, nebylo nařízení Rady z roku 1962, kterým se stanoví prováděcí pravomoci Komise, pozměněno až do roku 2004. V oblasti kontroly fúzí podniků bylo přijato odpovídající nařízení v roce 1989 a od té doby bylo upraveno pouze jedenkrát. Nařízení, kterým se stanoví podrobná procesní pravidla v oblasti státní podpory, bylo přijato v roce 1999.
- S ohledem na výlučné pravomoci v oblasti soutěžní politiky potvrzené Lisabonskou smlouvou je Komise oprávněna přijímat podrobnější úpravu způsobu, kterým hodlá uplatňovat své hlavní nástroje, tj. ustanovení Smlouvy o antimonopolních pravidlech, fúzích podniků a státní podpoře. Tento prostor pro vlastní uvážení Komise v navrhování a uplatňování těchto pravidel již několikrát potvrdily rozsudky evropských soudů v Lucemburku, jejichž judikatura hrála zásadní roli v zajištění důslednosti a účinnosti soutěžní politiky.

1966
Věc Consten a Grundig

Evropský soudní dvůr zavádí zásadu, že dohody zakazující vývoz v rámci společného trhu omezují hospodářskou soutěž.

1971
Rozhodnutí ve věci GEMA

První použití článku 82 ES (nyní 102 SFEU), kdy je odsouzeno zneužití dominantního postavení německé organizace pro kolektivní správu práv, která odmítala přijetí státních příslušníků z jiných členských států.

1971
Věc Deutsche Grammophon

Soudní dvůr zakazuje držitelům práv duševního vlastnictví, aby těchto práv používali na ochranu úředním dovozem svých vlastních výrobků. Tím pokládá základy pro zásadu vyčerpání práv a potvrzuje význam souběžného obchodu.

9. Tento prostor pro vlastní uvážení také pomáhal Komisi formovat a udržovat předpisový rámec tak, aby reagoval na různé problémy při utváření EU. Celou historií soutěžní politiky se nicméně táhnou dvě zcela rozpoznatelné nitky: její přínos k budování a ochraně vnitřního trhu a její příspěvek ku prospěchu spotřebitelů. Soutěžní politika současně podporovala hlavní cíle Unie stanovené Smlouvami: konkurenční trh, hospodářskou, sociální a územní soudržnost a udržitelný rozvoj.

Přínos k budování vnitřního trhu

10. Hlavní prioritou v prvních dekádách existence Evropského hospodářského společenství bylo postupné odstranění státem uložených překážek mezi členskými státy. Soutěžněprávní pravidla stanovená Smlouvou o EHS, především pravidla antimonopolní, toto postupné odstraňování překážek v obchodu doprovázela a podporovala. Již první zpráva o politice hospodářské soutěže uváděla, že „*politika Společenství musí na prvním místě zamezit tomu, aby státní omezení a překážky, které byly zrušeny, byly nahrazeny podobnými opatřeními soukromé povahy*“². Antimonopolní pravidla byla v souladu s tím důsledně prosazována, tak aby se podnikům zabránilo v umělém rozdělování vnitřního trhu pomocí takových praktik, jako je sdílení a rozdělení trhu, cenová diskriminace či budování překážek v paralelním obchodu. První antimonopolní případy, které se zabývaly překážkami paralelního dovozu ujednanými mezi soukromými podniky, pochází z 60. let 20. století. Jedná se zejména o průkopnické rozhodnutí z roku 1964 proti dohodě Grundig-Consten³, která měla za následek rozdělení trhu a podstatné rozdíly v cenách stejného výrobku ve Francii a Německu. Důsledné prosazování politiky v této oblasti pokračovalo v 70. letech i později a zaměřovalo se na protisoutěžní praktiky, např. sdílení trhu mezi kartely⁴.

1973
Komise v. Německo

Soudní dvůr potvrzuje právo Komise žádat splacení neoznamené neslučitelné podpory.

1976
Věc Suiker Unie (cukrový kartel)

Soudní dvůr trvá na tom, že není nezbytné prokazovat skutečný úmysl, a odsuzuje různé producenty cukru, kteří se podíleli na jednání ve vzájemné shodě za účelem ochrany postavení dvou nizozemských producentů na domácím trhu.

1980
Philip Morris

Společnost napadá celý právní základ kontroly státní podpory poté, co jí Komise zamítla investiční podporu. Soudní dvůr potvrzuje obecné pravomoci Komise, její volnost v rozhodování a jí upřednostňované analytické postupy.

² *Report on Competition Policy 1971 (Zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 1971)*, s. 13.

³ Rozsudky Soudního dvora ve věci *Grundig-Consten*, C-56/64 a C-58/64, Sb. rozh. 1966, s. 299.

⁴ Např. cukrový kartel – viz rozsudek ve věci *Suiker Unie a další proti Komisi*, 16. prosince 1975.

11. Zavedení kontroly fúzí podniků v roce 1989 – jeden z významných milníků za posledních 40 let – musí být vnímáno z hlediska kvalitativního skoku, kterým vnitřní trh prošel do svého formálního zřízení dne 31. prosince 1992, poté co vstoupil v roce 1987 v platnost Jednotný evropský akt. Soutěžní politika zohledňovala novou tržní realitu rostoucích příležitostí evropských podniků fúzovat a nabývat majetek i za vnitrostátními hranicemi. Byla nutná významná změna a nařízením o spojování podniků z roku 1989 kulminovala kampaň, kterou Komise spustila již v roce 1973 a jež dala vzniknout jednotnému místu pro přezkum fúzí a nabývání (dále jen „akvizice“) podniků evropských rozměrů⁵.

Zvýšené soustředění na prospěch spotřebitelů

12. V posledních dvou desetiletích byl – jak v soutěžní politice, tak při prosazování antimonopolní úpravy a úpravy fúzí – stále účinněji kladen důraz na prospěch spotřebitelů, zejména pomocí stále vytříbenějších hospodářských analýz. V čele těchto snah stála Komise se svou prací na nařízení o spojování podniků, jež vyloučilo riziko poškození spotřebitele, které by vznikalo při založení a posílení dominantního postavení získaného fúzí podniků.
13. Na přelomu 20. a 21. století se začala antimonopolní politika Komise ubírat směrem k přístupu založenému na účincích protisoutěžních praktik, zejména díky přijetí první generace pravidel o dohodách mezi konkurenty (horizontální dohody) a o dohodách mezi různými stupni distribučního řetězce (vertikální dohody). Díky této nové generaci antimonopolní úpravy se mohla Komise při zvažování aspektů různých dohod, jež mají příznivé či nepříznivé účinky na hospodářskou soutěž, zaměřit na společnosti s tržní silou, jež jsou do takových dohod zapojeny, tj. na případy, kde by mohlo případně dojít k poškození spotřebitelů.
14. Komise také získala možnost lépe soustředit své omezené prostředky na podnikové dohody s nejškodlivějším účinkem, např. na kartely, které fakticky neměly žádný příznivý dopad na hospodářskou soutěž, a jsou tudíž v praxi vždy zakázány. Stejně jako v případě jiného porušení antimonopolních pravidel ze strany podniků může Komise uložit pokuty s odrazujícím účinkem. Zatímco boj proti tvrdým kartelům je dnes plně uznáván za základní pilíř soutěžní politiky, nebylo tomu tak vždy a Komise zpočátku postupovala krok za krokem, neboť prakticky neexistovaly antikartelové vnitrostátní právní předpisy. Jak bylo řečeno, „*podle [tehdejšího komisaře pro hospodářskou soutěž] bylo cílem zahájit šetření několika hlavních kartelů, které obzvláště poškozovaly ustanovení Společenství*“⁶. A znovu je zmíněna souvislost s postupným vytvořením vnitřního trhu.

⁵ Nařízení Rady (EHS) č. 4064/89 ze dne 21. prosince 1989 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. L 257, 21.9.1990, s. 13).

⁶ *The European Commission – History and Memories* (Evropská komise – Historie a vzpomínky), s. 306.

Anulováním rozhodnutí Komise na základě nedostatků její analýzy Soudní dvůr stanoví normy hospodářské analýzy, kterými se Komise musí řídit, aby odůvodnila svá rozhodnutí týkající se státní podpory.

V 80. letech 20. století se Komise stále více přiklání k právním předpisům pro zavedení právních norem hospodářské soutěže, od neformálních a obecných oznámení po formální a závazné blokované výjimky.

Po dlouhých vyjednáváních Komise schvaluje státní podporu Francie za určitých podmínek. Tento případ symbolizuje vůli Komise k prosazování účinnější kontroly státní podpory průmyslu.

15. Rok 2002 byl pro soutěžní politiku zlomový: Soud prvního stupně anuloval v relativně rychlém sledu tři rozhodnutí Komise o zákazu fúzí podniků na základě nedostatečné hospodářské analýzy a chybného vyhodnocení. V důsledku to však mělo dlouhodobý přínos, neboť se Komise rozhodla rapidně rozšířit svoji kapacitu k provádění sofistikovanějších hospodářských analýz, zejména vytvořením skupiny specializovaných ekonomů pod vedením hlavního ekonoma již v roce 2003.
16. V následujících letech se pozornost dále ve větší míře soustředila na hospodářské aspekty. Především bylo zavedeno podrobné testování⁷, které sleduje, zda by mohla určitá transakce způsobit závažné překážky v účinné hospodářské soutěži, zejména tím, že zohledňuje možnou statickou i dynamickou účinnost. Tato nová zkouška umožnila Komisi rozšířit přezkum tak, aby kromě zjišťování, zda transakcí získá podnik dominantní postavení, obsáhl i další okolnosti jednostranného využití tržní síly způsobem, který narušuje hospodářskou soutěž. Ve stejném roce Komise přijala pokyny k horizontálnímu spojování podniků, kterými stanovila jasný rámec pro analýzy těchto jednostranných vlivů⁸.
17. S přijetím pokynů k prioritám Komise v oblasti prosazování práva proti zneužívajícímu chování dominantních podniků, které vylučuje ostatní soutěžitele⁹, se hospodářský přístup zaměřený na maximalizaci prospěchu spotřebitelů stal součástí rámce pro prosazování antimonopolních pravidel. Výše zmíněný dokument uznává, že dominantní podniky mají právo soutěžit výhradně na základě svých výkonů a Komise se podle této obecné zásady nebude zaměřovat na jednání, které vede k tomu, že nevykonní či méně schopní konkurenti musí opustit trh, za předpokladu, že jde o výsledek hospodářské soutěže na základě výkonů, jako je např. kvalita jejich výrobků a služeb.
18. Rozšíření zájmu o prospěch spotřebitelů, který zajišťuje, aby trhy mohly spotřebitelům poskytovat nejlepší výsledky, pokud jde o ceny, výstupy, inovaci, kvalitu a rozmanitost výrobků a služeb, neznamená, že vnitřní trh není nadále důležitý. Lisabonská smlouva naopak v právním smyslu potvrdila vztah mezi soutěžní politikou a vnitřním trhem. Jak navíc ukázala krize, neporušenost vnitřního trhu nelze nikdy pokládat za samozřejmost. Komise musí být připravena použít veškeré své dostupné nástroje vždy, když je tento cenný výtěžek Evropské unie ohrožen. Soutěžní politika EU, a především pravidla pro poskytování státní podpory, prokázala svůj kritický význam při ochraně vnitřního trhu, zejména prostřednictvím zachování rovných podmínek soutěže na finančních a průmyslových trzích.

⁷ Zavedena v roce 2004 nařízením Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (nařízení ES o spojování) (Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1–22).

⁸ Např. ve věcech Korsnas/Assidoman Cartonboard či T-Mobile Austria/Tele.ring.

⁹ Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele (Úř. věst. C 45, 24.2.2009, s. 7–20).

1989 Nařízení o spojování	1991 Rozhodnutí ve věci <i>De Havilland</i>	1995-1998 <i>Crédit Lyonnais</i>
Nařízení o spojování stanoví, že spojení, která mají význam pro celé Společenství, spadají do jurisdikce Společenství a jsou vyjmuty z pravomoci vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž.	Komise poprvé zakazuje fúzi, v tomto případě mezi kanadskou společností a francouzsko-italským konsorciem.	Komise schvaluje vysokou státní podporu pouze za podmínky, že se francouzská vláda zaváže k privatizaci <i>Crédit Lyonnais</i> v otevřeném, transparentním a nediskriminačním řízení.

Vývoj kontroly státní podpory od skromných počátků až po její současné postavení základního kamene vnitřního trhu

19. Kontrola státní podpory se stala základním pilířem jednotného trhu a zaručuje, že společnosti mohou soutěžit za rovných podmínek, nezávisle na tom, kde se nachází, a brání členským státům vzájemně soupeřit v oblasti podpor na úkor druhých i na úkor obecného evropského zájmu. Takovéto soupeření nemusí vést pouze k ne hospodárnému využívání omezených prostředků, mohlo by také poškodit soudržnost EU.
20. Režim státních podpor EU, historicky unikátní pokus¹⁰, se musel samozřejmě rozvíjet od počátku. Prvotní šetření Komise narazilo na „*džungli tvořenou vnitrostátními systémy, kdy mnohé z nich byly dlouhodobé, složité a neustále se měnící*“¹¹. Ve skutečnosti až v roce 1973 Soudní dvůr uznal, že Komise může z právního hlediska vyžadovat, aby členské státy nařídily podnikům vrátit protiprávně získanou státní podporu, která se neslučovala se Smlouvou¹². Trvalo dalších deset let, než se Komise rozhodla prosazovat tuto zásadu v podobě politiky. Ilustruje to skutečnost, že zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 1989 byla nucena uvést zjevný fakt, že „*přestože byla slučitelnost [státní podpory] se společným trhem v minulosti tolerována či akceptována, musí být přezkoumána*“¹³.
21. Počet pracovníků věnujících se kontrole státní podpory zůstal ve skutečnosti poměrně nízký až do konce 90. let 20. století. Přesto byla přijata stěžejní rozhodnutí prokazující odhodlání Komise vážně se zabývat státem masivně subvencovanými, neefektivními podniky, nejprve ve velkých průmyslových odvětvích a poté v odvětvích služeb. Komise kupříkladu uzavřela s členskými státy důležité dohody o ukončení poskytování historicky neomezených záruk veřejným podnikům¹⁴.

¹⁰ Základy koncepce státní podpory byly položeny již v roce 1961 rozsudkem ve věci *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg proti Haute Autorité de la Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier*, č. 30-59, Sb. rozh. 1961, s. 3.

¹¹ *The European Commission, 1958–1972 – History and memories* (Evropská komise, 1958–1972 – Historie a vzpomínky), s. 312.

¹² Věc Komise proti Německu, C-70/72, Sb. rozh. 1973, s. 813.

¹³ Zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 1989, s. 14.

¹⁴ Především dohoda *Andreatta/Van Miert* z července 1993 týkající se některých veřejných podniků v Itálii (viz IP/93/734, 8.9.1993) a dohoda *Monti/Koch-Weser* z července 2001 o německém systému státních záruk pro veřejnoprávní úvěrové ústavy (viz IP/01/1007, 17.7.2001).

1996

Sdělení o spolupráci

Společnosti, které poskytnou informace o kartelové dohodě dříve, než Komise zahájí šetření, mohou požívat částečné či plné imunity, pokud jde o pokuty. Zkušenosti ukazují, že toto rozhodnutí vedlo k podstatnému nárůstu v počtu odhalených a sankcionovaných kartelových dohod.

1999

Nařízení o prováděcích pravidlech státní podpory

Nařízení Rady kodifikuje postup Komise a judikaturu soudního dvora. Poprvé tak zavádí soubor jednoznačných a transparentních prováděcích pravidel a objasňuje postupy, které mají dodržovat Komise i členské státy při poskytování státní podpory.

2001

Věc GE/Honeywell

Fúze je povolena ve Spojených státech, Komise ji však zakazuje z důvodu jejího dopadu na trh EU. Jedná se však o jeden ze vzácných příkladů neshody mezi orgány pro hospodářskou soutěž EU a Spojených států od rozhodnutí Komise ve věci Boeing/McDonnell Douglas z roku 1997.

Směrování soutěžní politiky: Začlenění do politiky v rámci celé EU a její prosazování za hranicemi Unie

22. S tím, jak se vyvíjela kultura hospodářské soutěže, jak docházelo ke konsolidaci vnitřního trhu a jak Komise a stále častěji i vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž vyvíjely vlastní soutěžní politiku, uzrál čas pro důkladný přezkum správy této politiky na úrovni EU. Šlo o tzv. modernizaci antimonopolních pravidel EU (*Modernisation of EU antitrust rules*)¹⁵. Nikoli náhodou vstoupila tato modernizace v platnost v týž den, kdy se EU rozšířila o nové členy: 1. května 2004.
23. Zároveň Komise vydala pokyny pro členské státy ohledně způsobu, jímž bude posuzovat podporu konkrétních politických cílů společného evropského zájmu, např. výzkumu a vývoje, regionálního rozvoje, životního prostředí či restrukturalizace podniků v obtížích. Do roku 2005 se kontrola státní podpory dostala do popředí zájmu soutěžní politiky EU, což dokládá skutečnost, že se akční plán pro státní podpory stal jednou ze dvou hlavních priorit soutěžní politiky EU v daném funkčním období, vedle prosazování protikartelové úpravy. Zvýšená soustředěnost na kontrolu státní podpory mimo jiné přispěla k posunu směrem k „menší a cílenější státní podpoře“, což zdůraznila klesající poměrná výše podpory udělené členskými státy (z 1,2 % HDP EU v roce 1992 na 0,62 % v roce 2009 s výjimkou protikrizových opatření) i rostoucí podíl podpory vyhrazené cílům společného zájmu (z 50 % v polovině 90. let na 84 % v roce 2009)¹⁶. Akční plán pro státní podpory také obhájoval více ekonomicky orientovaný přístup založený na tzv. „ověření vyváženosti“ možných negativních a pozitivních účinků podpory používaném především pro hloubková posouzení druhů podpory, které obvykle nejvíce narušují hospodářskou soutěž.
24. Na základě modernizačních reforem byly vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž a vnitrostátní soudy oprávněny a povinny uplatňovat přímo a v plné míře všechna antimonopolní pravidla EU na případy ovlivňující obchod mezi členskými státy. Reformy tak vnitrostátním orgánům pro hospodářskou soutěž v Evropské síti pro hospodářskou soutěž zajistily stejné postavení donucovacích orgánů, jaké měla Komise. Zdůraznily rovněž úlohu soudních dvorů při soukromoprávním prosazování antimonopolních pravidel v návaznosti na rozsudek ve věci Courage proti Crehan¹⁷, který poukázal na potřebu začlenit účinný systém žalob o náhradu škody způsobené porušením antimonopolních pravidel do systému vymáhání antimonopolních

¹⁵ Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1–25).

¹⁶ Srovnávací přehled státních podpor – Aktualizace z podzimu 2010 (KOM(2010) 701).

¹⁷ Rozhodnutí ve věci Courage proti Crehan, C-453/99, Sb. rozh. 2001, s. I-6297.

pravidel¹⁸. Základním prvkem této změny režimu byl poznatek, že kultura hospodářské soutěže v členských státech téměř po padesáti letech antimonopolní politiky dosáhla dostatečně pokročilého stavu, aby ospravedlnila výrazný stupeň decentralizace v jejím prosazování. Blížící se rozšíření, největší v historii EU, dodalo procesu reforem na naléhavosti.

2001	2001–2003	2002–2003
<i>Courage v. Crehan</i>	<i>Byl upraven mandát úředníka pro slyšení a byla vytvořena pozice hlavního ekonoma</i>	<i>Věc Airtours; věc Schneider Electric a věc Tetra Laval</i>
Soudní dvůr rozhoduje, že každý, kdo utrpěl újmu způsobenou porušením pravidel hospodářské soutěže ES, musí mít možnost požádat o vyrovnání.	Tato rozhodnutí se zaměřují na posílení nestrannosti a kvality soutěžních řízení Komise a z nich vyplývajících rozhodnutí.	V rámci zrušení tří zamítavých rozhodnutí o fúzi Soudní dvůr vyžaduje, aby Komise svá rozhodnutí náležitě odůvodňovala na základě přesných a přesvědčivých důkazů.

25. Modernizace přispěla výraznou měrou k narovnání podmínek pro podniky s přeshraniční působností a umožnila jim plánovat jejich obchodní strategie podle jednoho namísto 27 souborů pravidel¹⁹. Evropská síť pro hospodářskou soutěž podpořila úzkou spolupráci vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž s Komisí, což vedlo k důraznějšímu a důslednějšímu prosazování antimonopolních pravidel EU. Tato reforma navíc odstranila oznamovací povinnost v souvislosti s dohodami, a tím Komisi a vnitrostátním orgánům pro hospodářskou soutěž umožnila zaměřit prosazování politiky v této oblasti na takové druhy protiprávního jednání, které nejvíce poškozují evropské spotřebitele. Komise také usilovala o zvýšenou konvergenci v kontrole fúzí na úrovni EU a členských států, přičemž čerpala ze zkušenosti s modernizací antimonopolních pravidel.
26. Pokračující integrace ekonomik členských států do pevného rámce hospodářské soutěže se odrazila v úsilí, které Komise vyvíjela k obhajobě mezinárodní propagace zásad hospodářské soutěže. Ve stále globalizovanější ekonomice se zajištění rovnějších podmínek na světové úrovni stalo základním cílem soutěžní politiky. To vedlo Komisi od 90. let 20. století k tomu, „aby usilovala o podporu uplatňování podobných politik hlavními obchodními partnery Společenství prostřednictvím dvoustranných dohod či skrze mnohostranná jednání“²⁰. Komise tudíž sledovala dvojí strategii: rozvíjela a posilovala přímé dvoustranné vztahy s hlavními obchodními partnery a vydatně investovala do mnohostranných subjektů, např. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) či Mezinárodní sítě pro hospodářskou soutěž (*International Competition Network, ICN*).
27. První dohoda o spolupráci se Spojenými státy byla podepsána již v roce 1991 a položila základ velmi úspěšné spolupráce mezi Komisí a antimonopolními úřady Spojených států. Podobné dohody uzavřené s Kanadou (1999), Japonskem (2003) a Jižní Koreou (2009) se osvědčily jako nástroj pro řešení mezinárodních antimonopolních případů. Tyto dvoustranné snahy byly doplněny úsilím na úrovni mnohostranných subjektů, především OECD a ICN, na jejichž vzniku se Komise jako zakládající člen aktivně podílela a které slouží jako důležitá seskupení pro šíření osvědčených postupů, podporu konvergence a zjednodušení spolupráce.

¹⁸ Bílá kniha o žalobách o náhradu škody způsobené porušením antimonopolních pravidel ES (KOM(2008) 165 v konečném znění).

¹⁹ Zpráva o fungování nařízení č. 1/2003 (KOM(2009) 206 v konečném znění).

²⁰ Zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 1992, s. 15.

2003	2004	2004
<i>Věc Altmark</i>	<i>Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 („nařízení o modernizaci“)</i>	<i>Věc Microsoft</i>
Soudní dvůr stanoví, že závazky veřejné služby jsou vyloučeny ze přezkumu z hlediska státní podpory, pouze pokud podnik pověřený poskytováním veřejné služby funguje efektivně. Tím je posíleno právo Komise kontrolovat závazky veřejné služby.	Systém oznamování možných antimonopolních dohod je nahrazen systémem vlastního posouzení. Je ustaven nový rámec pro spolupráci mezi vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž a Komisí.	Microsoft zneužil svou tržní sílu tím, že záměrně omezil interoperabilitu mezi počítači používajícími Windows a skupinovými servery jiné značky než Microsoft a že prodej své aplikace Windows Media Player vázal na svůj dominantní operační systém Windows. Uložením dalších pokut za nedostatečnou spolupráci Komise prokazuje energickou důslednost v prosazování svých rozhodnutí.

28. Význam mezinárodního prvku je stále víc uznáván, v poslední době ve zprávě bývalého komisaře pro hospodářskou soutěž Maria Montiho s názvem „*Nová strategie pro jednotný trh*“²¹. Tato zpráva uvádí seznam několika klíčových problémů přímo souvisejících s významem vnitřního trhu v kontextu hospodářské soutěže v EU; k těmto problémům patří např. jednodušší provádění antimonopolních pravidel v členských státech a součinnost Komise s vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž, zvláště při posuzování fúzí a ukládání pokut. Zpráva současně zdůrazňuje potřebu větší konvergence zásad soutěžní politiky na mezinárodní úrovni, zvláště v případě obchodních partnerů EU, kteří vykazují nejrychlejší růst. Komise v poslední době prohloubila svoji dvoustrannou spolupráci s agenturami pro hospodářskou soutěž hlavních ekonomických velmocí, jako je Čína, Indie a Brazílie. Rozvíjení politiky účinné hospodářské soutěže a kultury hospodářské soutěže je velkou výzvou, jejíž řešení – jak ukazuje vlastní zkušenost EU – vyžaduje čas. Agentury pro hospodářskou soutěž i právní předpisy v oblasti hospodářské soutěže se staly pevnou součástí správy ekonomických záležitostí, což v posledních desetiletích dokazuje exponenciální nárůst v počtu členských agentur pro hospodářskou soutěž v Mezinárodní síti pro hospodářskou soutěž (v současné době více než 100 agentur).

Soutěžní politika jako nástroj na podporu konkurenceschopnosti v souladu se strategií Evropa 2020

29. Z dřívějších výročních zpráv je zřejmé, že přínos a podpora, kterou hospodářská soutěž znamenala při dosahování cílů ostatních politik, byly příznivé i poté, co byly využity jako nástroj pro řešení krize. V době, kdy EU překonává současnou krizi navzdory nelítostné globální hospodářské soutěži, bude pro soutěžní politiku v nadcházejících letech hlavní výzvou co nejúčinněji podporovat strategii Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst, který podporuje začlenění.
30. Soutěžní politika má předpoklady k tomu, aby mohla tímto způsobem přispět, neboť je důležitou hnací silou lepšího fungování trhů, jemuž pomáhá efektivní alokace

²¹ Zpráva profesora M. Montiho pro předsedu Evropské komise: „*Nová strategie pro jednotný trh*“ ze dne 9. května 2010.

zdrojů a rostoucí produktivita a inovace. Podporuje tedy konkurenceschopnost ekonomiky EU, což je pro zachování hospodářské a finanční stability důležitější než kdykoli předtím. Soutěžní politika a reformy v této oblasti musí tudíž tvořit nedílnou součást správy ekonomických záležitostí.

31. Soutěžní pravidla umožňují členským státům podporovat cíle Unie v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Díky pokynům k regionální podpoře lze snáze naplňovat úsilí o územní soudržnost Unie, neboť tyto pokyny podporují rozvoj chudších regionů. Různá pravidla státní podpory také pamatují na podporu na vzdělávání a přístupu znevýhodněných a zdravotně postižených pracovníků k zaměstnání.

2009
Věc Intel

2008–2010
Dočasná opatření státní podpory

Intel poškodil miliony evropských spotřebitelů tím, že po dlouhou dobu úmyslně uzavíral trh s počítačovými čipy konkurentům. Tím byla omezena možnost výběru spotřebitelů a uměle zvyšovány ceny (věc v odvolání).

Komise dočasně pozměňuje pravidla státní podpory pro finanční sektor a reálnou ekonomiku, aby tak umožnila poskytovat další státní podporu finančním institucím a zmírnit dopady krize na reálnou ekonomiku. To zdůrazňuje pružnost pravidel hospodářské soutěže a jejich ochrannou úlohu při koordinaci kroků členských států a zachování jednotného trhu.

32. Další významnou oblastí, v níž soutěžní politika zohlednila dlouhodobý problém Unie, je ochrana životního prostředí a podpora udržitelného růstu. Prosazováním antimonopolních pravidel v odvětví energetiky, která zvyšují plynulost a bezpečnost dodávek energie na vnitřní trh, a přijetím pokynů pro státní podporu ochrany životního prostředí, které napomáhají k tomu, aby podpora řešila selhání trhu, Komise zajistila, aby soutěžní politika podporovala přechod k udržitelnějšímu hospodářství.

Závěr: pružnost a adaptabilita soutěžní politiky EU

33. Evropská unie prochází obdobím prudkých a dramatických změn. Některé problémy a sporné otázky lze s určitou mírou jistoty předvídat – překonání krize, globální konkurence a udržitelný rozvoj patří mezi nejvýznamnější. EU však nepochybně čekají i další výzvy, které nyní předpovědět nelze. Je však zřejmé, že soutěžní politika se na pozadí stabilního rámce Smlouvy za dobu své existence dokázala vyrovnat s markantním vývojem svého prostředí. Díky své pružnosti a adaptabilitě bude tato politika i nadále jednou z výhod Evropské unie.

1. NÁSTROJE

1.1. Opatření navazující na provádění dočasného krizového rámce pro státní podporu

1.1.1. Protikrizová podpora finančního odvětví

34. Komise předložila od začátku celosvětové finanční krize na podzim roku 2008 podrobné pokyny, které se týkají kritérií slučitelnosti dočasných protikrizových

podpůrných opatření ve prospěch finančních institucí podle čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), ať už ve formě státních záruk²², rekapitalizace²³ nebo opatření na záchranu aktiv²⁴, a nezbytných restrukturalizačních opatření pro banky, jež se dostaly do problémů²⁵. Uplatněním pravidel státní podpory Komise dosáhla toho, že se narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu omezilo navzdory významné výši státní podpory na minimum a že banky, jimž se podpory dostalo, byly v případě nutnosti restrukturalizovány.

35. V období mezi 1. říjnem 2008 a 1. říjnem 2010 přijala Komise více než 200 rozhodnutí o opatřeních státní podpory pro finanční sektor, jejímž cílem bylo napravit vážnou poruchu v hospodářství členských států. Bylo povoleno, pozměněno či prodlouženo více než 40 režimů a byla vydána zvláštní rozhodnutí k více než 40 finančním institucím. V roce 2009 poskytly členské státy finančnímu sektoru podporu o jmenovité výši 1 107 miliard EUR (9,3 % HDP EU), zatímco v roce 2008 to bylo 1 236 miliard²⁶.
36. Dostupnost státních záruk se za celou dobu krize osvědčovala jako účinný nástroj, který zlepšuje dostupnost financování pro banky a pomáhá obnovit důvěru trhu. Využití rekapitalizačních režimů bylo v roce 2010 omezeno, ačkoli se v témže roce uskutečnily některé intervence *ad hoc*. Situace však ukázala, že oproti roku 2009 bylo v roce 2010 méně využíváno státních kapitálových podpor, a navíc se banky, v jejichž prospěch byla v roce 2009 nebo 2010 přijata opatření na záchranu aktiv či na podporu kapitalizace, musely zavázat k restrukturalizaci.
37. Restrukturalizace řady evropských bank patřila k hlavním výzvám roku 2010 a řídila se třemi hlavními zásadami: i) obnova dlouhodobé životaschopnosti bez státní podpory založená na solidním plánu restrukturalizace, ii) rozdělení zátěže mezi banku / její akcionáře a stát a iii) omezení narušení hospodářské soutěže, obvykle pomocí strukturálních opatření (odprodejí) a opatření týkajících se změn v jednání (zákaz akvizic nebo omezení agresivního obchodního chování). V roce 2010 Komise schválila restrukturalizaci nebo likvidaci čtrnácti bank. Hlavní případy se týkaly bank Aegon, Dexia, Ethias, Parex a Sparkasse Köln/Bonn²⁷, všechny je Komise schválila a všechny zahrnovaly opatření ke změně v jednání a strukturální opatření. Komise přijala záporné stanovisko v případě Banco Privado Português, která je v současné době v likvidaci²⁸.

²² Sdělení Komise o použití pravidel pro poskytování státní podpory na opatření přijatá ve vztahu k finančním institucím v souvislosti se současnou globální finanční krizí (Úř. věst. C 270, 25.10.2008, s. 8).

²³ Sdělení Komise o rekapitalizaci finančních institucí během současné finanční krize: omezení podpory na nezbytné minimum a záruky proti neoprávněnému narušení hospodářské soutěže (Úř. věst. C 10, 15.1.2009, s. 2).

²⁴ Sdělení Komise o nakládání se znehodnocenými aktivy v bankovním sektoru Společenství (Úř. věst. C 72, 26.3.2009, s. 1).

²⁵ Sdělení Komise o návratu k životaschopnosti a hodnocení restrukturalizačních opatření ve finančním sektoru v současné krizi podle pravidel pro státní podporu (Úř. věst. C 195, 19.8.2009, s. 9).

²⁶ Srovnávací přehled státních podpor – Aktualizace z podzimu 2010 (KOM(2010) 701).

²⁷ Věci N 372/2009 *Restructuring plan Aegon*, C 9/2009 *Restructuring of Dexia*, N 256/2009 *Ethias SA*, C 26/2009 *Restructuring aid for Parex Banka* a C 32/29 *Restructuring of Sparkasse Köln/Bonn*.

²⁸ Věc C 33/2009 *Restructuring of BPP*.

38. Díky politickým opatřením byl relativně rychle překonán vážný nedostatek finančních prostředků v bankách, který vyvstal na podzim 2008. Krize veřejného dluhu, která udeřila v první polovině roku 2010, však jasně ukázala, že i přes určitá zlepšení oproti druhé polovině roku 2008, kdy krize vrcholila, si tlak na finanční trhy vyžádá cílenou protikrizovou podporu i po roce 2010. Dne 1. prosince 2010 Komise prodloužila platnost pravidel pro protikrizová opatření ve finančním sektoru až do konce roku 2011²⁹. S ohledem na důkazy, že pro banky bylo méně obtížné získávat kapitál na trzích, však Komise od 1. ledna 2011 zavedla pro ty z nich, v jejichž prospěch byla přijata rekapitalizační opatření či opatření na záchranu aktiv, povinnost předkládat restrukturalizační plán, bez ohledu na to, zda jsou tyto banky považovány za v zásadě zdravé, nebo zdali se dostaly do problémů.

1.1.2. *Provádění dočasného rámce v případě reálné ekonomiky*

39. V roce 2008 Komise přijala dočasný rámec³⁰, jehož cílem bylo usnadnit společnostem v kontextu krize přístup k financování. Od jeho zavedení do 1. října 2010 schválila Komise 73 režimů a čtyři opatření podpory *ad hoc*. V roce 2009 byla schválena podpora ve výši 82,5 miliard EUR (0,7 % HDP EU).
40. K hlavním používaným opatřením patřila omezená slučitelná podpora, subvencované záruky a subvencované půjčky. K udržení obchodu přispělo uvolnění podmínek pro výjimečnou akceptaci státního pojištění exportních úvěrů v rámci Společenství. Pozitivně, jako důležitý signál pro soukromé investory byla vnímána i adaptace rizikového kapitálu. Již méně členských států využilo subvencovaných půjček na výrobu ekologických výrobků – Komisi tuto skutečnost sdělilo pět z nich³¹.
41. Vzhledem ke křehké povaze hospodářského oživení Komise usoudila, že by bylo předčasně ukončit platnost dočasného rámce v celém jeho rozsahu na konci roku 2010. Jako nejvhodnější reakce na současnou situaci na trhu bylo vyhodnoceno jeho postupné ukončení. Komise dne 1. prosince 2010 schválila prodloužení jeho platnosti³² až do konce roku 2011 s tím, že se rámec zaměřil na malé a střední podniky a omezenou skupinu opatření. Opatření, jež řešila přetrvávající selhání trhu, zvláště přetrvávající problémy s přístupem malých a středních podniků k financování, byla zachována, avšak za přísnějších podmínek, tak aby odrážela pozvolný přechod k normálnímu režimu státní podpory.

1.1.3. *Příspěvek soutěžní politiky k programům hospodářské korekce v Řecku a Irsku*

42. V roce 2010 se Řecko ocitlo v oslabené fiskální situaci. Na podporu úsilí řecké vlády o navrácení hospodářství do funkčního stavu se Komise, Evropská centrální banka a Mezinárodní měnový fond (MMF) dne 2. května 2010 zavázaly k tříletému programu hospodářské korekce³³, který budou financovat členské státy eurozóny

²⁹ Sdělení Komise o použití pravidel pro poskytování státní podpory ve prospěch bank v souvislosti s finanční krizí od 1. ledna 2011 (Úř. věst. C 329, 7.12.2010, s. 7).

³⁰ Dočasný rámec Společenství pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financím za současné finanční a hospodářské krize (konsolidované znění) (Úř. věst. C 83, 7.4.2009, s. 1).

³¹ Francie, Německo, Itálie, Španělsko a Spojené království.

³² Dočasný rámec Unie pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financování za současné finanční a hospodářské krize (Úř. věst. C 6, 11.1.2011, s. 5).

³³ *The Economic Adjustment Programme for Greece* (Program hospodářské korekce pro Řecko, evropské hospodářství), European Economy, Occasional Papers 61, květen 2010.

prostřednictvím dvoustranných půjček v celkové výši 80 miliard EUR a který bude podporovat dohoda s MMF o pohotovostním úvěru kolem 30 miliard EUR. Řecké orgány odsouhlasily několikaletý program fiskální konsolidace a strukturálních reforem za účelem nastolit udržitelný kurs řeckého hospodářství, obnovit důvěru na trzích se státními dluhopisy a zachovat stabilitu eurozóny. Za účelem posílení řeckého finančního systému schválila Komise³⁴ vydání nových státních záruk, byl zřízen nezávislý fond pro finanční stabilitu³⁵, který zajišťuje kapitálovou podporu bank, a v souladu s pravidly EU pro státní podporu byly předloženy plány na restrukturalizaci šesti rekapitalizovaných bank. Strukturální reformy vyhlášené v programu hospodářské korekce se týkaly rovněž hospodářské soutěže. Řecko tedy spolupracovalo s Komisí na nových právních předpisech v oblasti investic, na reformách řeckého orgánu pro hospodářskou soutěž a na liberalizaci regulovaných profesí.

43. Pokud jde o Irsko, stala se situace v posledním čtvrtletí roku velmi vypjatou jak pro banky, tak pro státní dluh. Kombinace tvrdé hospodářské krize a předimenzovaného bankovníctví čelícího obrovským ztrátám vedla následně k velkému tlaku na irský státní dluh. Dne 28. listopadu 2010 Komise, Evropská centrální banka, MMF a irské orgány odsouhlasily program hospodářské korekce³⁶. Tento program počítal s půjčkou Irsku ve výši 85 miliard EUR, z toho bude 35 miliard EUR k dispozici na obnovu životaschopnosti bank. V rámci programu bude ukončena činnost dvou domácích bank (Anglo Irish Bank a INBS), zatímco ostatní budou kapitalizovány a restrukturalizovány v souladu s pravidly EU pro státní podporu. Pokud jde o strukturální reformy související s hospodářskou soutěží, bude přijata řada politických opatření za účelem upevnění hospodářské soutěže na trzích s výrobky a energií a v dalších síťových odvětvích. Bude k nim patřit zavedení legislativních změn, které odstraní překážky obchodu a hospodářské soutěže v chráněných odvětvích, dále otázka stávajícího vyloučení některých odvětví z oblasti působnosti soutěžněprávní úpravy členských států a posílení odrazujícího účinku sankcí v případě protisoutěžního jednání.

1.2. Prosazování antimonopolních pravidel

1.2.1. Formování pravidel: přezkum nařízení o blokových výjimkách

Nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody

44. Dne 20. dubna 2010 Komise přijala revidované nařízení o blokových výjimkách³⁷ a pokyny³⁸ ohledně vertikálních dohod, tj. dohod mezi dodavateli a kupujícími, kteří působí na různých stupních výrobního a distribučního řetězce, o dodávkách a distribuci výrobků a služeb.

³⁴ Věc N 260/2010 *Third prolongation of Greek bank support scheme* (Úř. věst. C 238, 3.9.2010, s. 3).

³⁵ Věc N 328/2010 *Recapitalisation of credit institutions in Greece under the Financial Stability Fund* (Úř. věst. C 316, 20.11.2010, s. 7).

³⁶ MEMO/10/624.

³⁷ Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. dubna 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě (Úř. věst. L 102, 23.4.2010, s. 1–7).

³⁸ Sdělení Komise – Pokyny k vertikálním omezením (Úř. věst. C 130, 19.5.2010, s. 1–46).

45. Základní zásadou revidovaných pravidel je nadále to, že společnosti s omezenou tržní silou mohou volně rozhodovat o způsobu distribuce svých výrobků, pokud jejich dohody neobsahují stanovení cen či jiná tvrdá omezení. Pravidla však byla revidována, tak aby zohledňovala potenciální tržní sílu kupujících a dodavatelů, s tím, že všechny strany dohody musí mít pro účely blokových výjimek podíl na trhu nižší než 30 %.
46. Nařízení a doprovodné pokyny také zohledňují rychlý vývoj internetu jako hnací síly prodeje online a přeshraničního obchodního styku, které rozšiřují možnost volby spotřebitelů a posilují cenovou soutěž. Díky lepší srozumitelnosti a předvídatelnosti nových pravidel jsou distributoři jednoznačně motivováni rozvíjet své aktivity online k tomu, aby mohli kontaktovat zákazníky a být jimi kontaktováni v rámci celé EU. Tím bude v plném rozsahu realizována myšlenka digitálního vnitřního trhu.

Nařízení o blokových výjimkách pro dohody o horizontální spolupráci

47. Dne 14. prosince 2010 Komise přijala nová pravidla a pokyny pro posuzování dohod o horizontální spolupráci, tj. dohod uzavřených mezi společnostmi působícími na stejné úrovni dodavatelského řetězce, např. dohody o spolupráci na výzkumu a vývoji, výrobě, nákupu, obchodním využití, standardizaci a výměně informací. Nový režim tvoří dvě nařízení o blokových výjimkách, která se týkají dohod o výzkumu a vývoji na straně jedné a dohod o specializaci a společné výrobě na straně druhé³⁹ a která jsou doplněna pokyny k dohodám o horizontální spolupráci⁴⁰.
48. Záměrem Komise zakotveným v nových pravidlech je ponechat společnostem maximální svobodu ke spolupráci, ale zároveň hospodářskou soutěž chránit před takovou spoluprací, která je v rozporu s článkem 101 SFEU, např. poškozuje spotřebitele. Pohled Komise na spolupráci mezi konkurenty se od předchozích pravidel zavedených v roce 2000 zásadně nemění. Nová pravidla pro dohody o horizontální spolupráci jsou však oproti svým předchůdcům mnohem podrobnější, jednoznačnější a uživatelsky přívětivá. Dvěma hlavními rysy revidovaných pravidel jsou úprava výměny informací a důkladná revize kapitoly o standardizačních dohodách. Kapitola o standardizačních dohodách vysvětluje hlavní podmínky konkurenceschopného stanovování norem a přispívá k vytvoření účinnějšího evropského systému norem v souladu se stěžejní iniciativou „Integrovaná průmyslová politika pro éru globalizace“ v rámci strategie Evropa 2020⁴¹.

³⁹ Nařízení Komise (EU) č. 1217/2010 ze dne 14. prosince 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie dohod o výzkumu a vývoji (Úř. věst. L 335, 18.12.2010, s. 36) a nařízení Komise (EU) č. 1218/2010 ze dne 14. prosince 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie specializačních dohod (Úř. věst. L 335, 18.12.2010, s. 43).

⁴⁰ Pokyny k použitelnosti článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie na dohody o horizontální spolupráci (Úř. věst. C 11, 14.1.2011, s. 1).

⁴¹ Integrovaná průmyslová politika pro éru globalizace Konkurenceschopnost a udržitelnost ve středu zájmu (KOM(2010) 614).

Odvětvová nařízení o blokových výjimkách

49. V oblasti pojišťovnictví bylo přijato nařízení o blokové výjimce v odvětví pojišťovnictví⁴² dne 24. března 2010. Dne 27. května Komise přijala nová soutěžní pravidla pro dohody mezi výrobcí vozidel a jejich autorizovanými prodejci, servisními pracovníky a distributory náhradních dílů⁴³. Tato nová pravidla všeobecně sbližují soutěžní politiku na automobilovém trhu s obecným režimem použitelným v ostatních odvětvích.

1.2.2. Soukromoprávní prosazování antimonopolních pravidel EU

50. Soukromoprávní prosazování antimonopolních pravidel je hlavním doplňkem k jejich důraznému prosazování ze strany Komise a vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž. V Bílé knize o žalobách o náhradu škody způsobené porušením antimonopolních pravidel z roku 2008⁴⁴ Komise navrhla řadu opatření, např. kolektivní vymáhání a vyčíslení náhrady škod, tak aby měli spotřebitelé i podniky větší možnosti získat kompenzaci za škodu, která jim byla antimonopolním protiprávním jednáním způsobena.

51. Návrh Komise na kolektivní vymáhání vyvolal širší veřejnou debatu, která přesahuje rámec antimonopolních pravidel a zaměřuje se na úlohu kolektivního vymáhání v případech, kdy jediné porušení pravidel EU poškodí velké skupiny obětí. Komise se rozhodla připravit veřejnou konzultaci, která měla přispět k určení souboru společných zásad pro jakékoli budoucí legislativní návrhy ohledně kolektivního vymáhání. Sdělení předkládající tyto zásady by mělo být schváleno v roce 2011.

1.2.3. Používání článku 101 SFEU: Kartely

52. V roce 2010 Komise přijala sedm rozhodnutí o kartelech⁴⁵, jimiž byly 70 podnikům uloženy pokuty v celkové výši přes 3 miliardy EUR. Nadále přitom věnovala velkou pozornost prosazování antimonopolních pravidel v boji proti kartelům.

53. Komise se zaměřila na zefektivnění tohoto boje pomocí postupu narovnání. V roce 2010 Komise přijala první dvě rozhodnutí o narovnání: rozhodnutí o úplném narovnání v případě dynamických pamětí s libovolným přístupem a rozhodnutí o narovnání v tzv. smíšeném případě fosfátů používaných ve výživě zvířat. Případ dynamických pamětí s libovolným přístupem se stal milníkem v rozhodovací praxi EU v případě kartelů, protože narovnání zahrnovalo všech deset dotčených podniků a proti rozhodnutí v této věci nebylo podáno odvolání.

⁴² Nařízení Komise (EU) č. 267/2010 ze dne 24. března 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě v odvětví pojišťovnictví (Úř. věst. L 83, 30.3.2010, s. 1).

⁴³ Nařízení Komise (EU) č. 461/2010 ze dne 27. května 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví motorových vozidel (Úř. věst. L 129, 28.5.2010, s. 52).

⁴⁴ Bílá kniha o žalobách o náhradu škody způsobené porušením antimonopolních pravidel ES (KOM(2008) 165 v konečném znění).

⁴⁵ Věci COMP/38511 *DRAMs (Dynamické paměti s libovolným přístupem)*, COMP/39092 *Bathroom fittings and fixtures (Zařízení a pevné součásti koupelen)*, COMP/38344 *Pre-stressing steel (Předpínací betonářská ocel)*, COMP/38866 *Fosfáty používané ve výživě zvířat*, COMP/36212 *Samopropisovací papír (znovupřijetí pro Bolloré)*, COMP/39258 *Letecká nákladní doprava* a COMP/39309 *LCD*.

54. V souvislosti s hospodářskou krizí mělo přijetí sedmi rozhodnutí proti kartelům v roce 2010 za následek 32 žádostí o snížení pokuty na základě „platební neschopnosti“⁴⁶, z nichž devíti bylo po důkladné analýze finanční situace žadatelů vyhověno.

1.2.4. *Používání článku 101 SFEU: Jiné dohody a jednání ve shodě*

55. V roce 2010 Komise ukončila velký případ porušení antimonopolních pravidel podle článku 101 SFEU v odvětví letecké dopravy, když stanovila právní závaznost závazků leteckých společností British Airways, American Airlines a Iberia⁴⁷. Z tohoto rozhodnutí budou významně těžit evropští spotřebitelé, neboť v provozování letů přes Atlantik, především z Londýna, bude zajištěna dostatečná konkurence.

56. V odvětví finančních služeb stanovila Komise závaznost závazků společnosti Visa ohledně multilaterálně sjednaných mezibankovních poplatků (dále jen „poplatky MIF“) za transakce debetní kartou s okamžitou splatností, jež jsou účtovány za přeshraniční transakce v EHP a za domácí transakce v devíti zemích EHP⁴⁸. Uvedla je přitom v soulad s jednostranným závazkem společnosti MasterCard ze dne 1. dubna 2009⁴⁹ a s „metodikou lhotejnosti obchodníka“ ke způsobům platby.

57. Komise také přijala své první antimonopolní rozhodnutí na trhu zdravotnických služeb. Francouzskému sdružení lékárníků⁵⁰ uložila pokutu ve výši 5 milionů EUR a odsoudila jeho tržní chování na francouzském trhu klinických laboratorních rozborů.

1.2.5. *Používání článku 102 SFEU: zneužití dominantního postavení*

58. O uplatňování článku 102 SFEU se Komise se nadále zasazovala zejména v odvětví energetiky, kde přijala čtyři rozhodnutí, a v odvětví IKT, kde zahájila několik řízení.

59. V odvětví energetiky Komise vycházela ze svého šetření v tomto odvětví z roku 2007. Přijala čtyři významná antimonopolní rozhodnutí, v nichž stanovila závaznost závazků, jež předložily podniky za účelem ukončení možného porušování antimonopolních předpisů. Tato rozhodnutí se týkala subjektů ve Francii, Švédsku, Německu a Itálii, které různými prostředky bránily přístupu dalších soutěžitelů na energetické trhy, např. dlouhodobými smlouvami o dodávkách s omezením dalšího prodeje či omezením dostupné přepravní či vývozní kapacity v energetické síti⁵¹.

60. V případě trhů IKT Komise zahájila řízení proti společnosti IBM ohledně možného zneužití dominantního postavení na trhu střediskových počítačů (*mainframe computers*) a proti společnosti Google Inc ohledně možného zneužití dominantního postavení ve vyhledávání online, reklamě online a zprostředkování této reklamy. Komise zahájila dvě předběžná šetření obchodních praktik společnosti Apple

⁴⁶ Viz bod 35 pokynů pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. C 210, 1.9.2006, s. 2–5).

⁴⁷ Věc COMP/39596 *BA/AA/IB*. Viz IP/10/936 a MEMO/10/330, 14.7.2010.

⁴⁸ Věc COMP/39398 *VISA MIF*. Viz IP/10/1684, 8.12.2010.

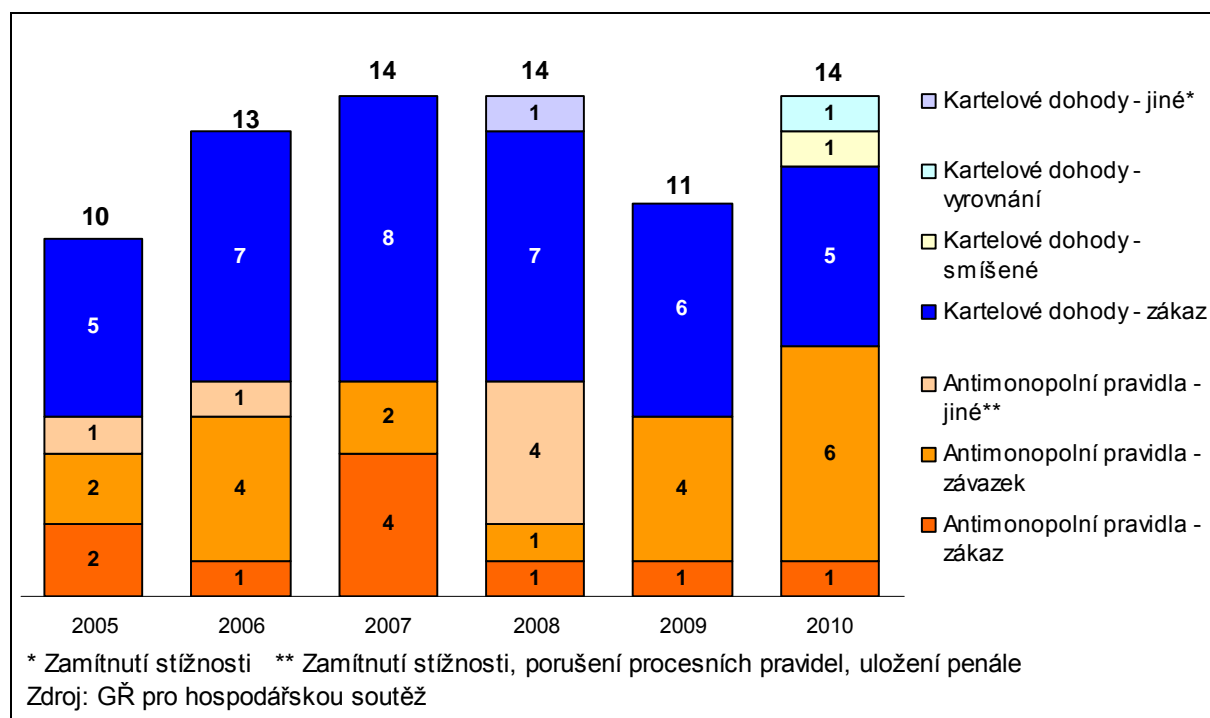
⁴⁹ Věc COMP/34579 *MasterCard*. Viz IP/09/515, 1.4.2009.

⁵⁰ Věc COMP/39510 *ONP*. Viz IP/10/1683, 8.12.2010.

⁵¹ Viz oddíl 2.2. níže.

v souvislosti s telefony iPhone. Obě šetření byla ukončena poté, co společnost Apple navrhla změnu těchto postupů⁵².

Počet rozhodnutí v antimonopolních a protikartelových případech, v členění podle roku a druhu, 2005–2010

1.3. Kontrola fúzí

61. V roce 2010 bylo vlivem hospodářské krize oznámeno jen málo fúzí. Jmenovitě bylo Komisi v uvedeném roce oznámeno celkem 274 transakcí, bylo vydáno 16 podmíněčných rozhodnutí a zamítavé rozhodnutí nebylo vydáno žádné. Převážná většina oznámených fúzí byla schválena bez podmínek, a to jak v rámci běžného, tak zjednodušeného postupu, na nějž připadalo 55 % oznámení.
62. Komise přijala v roce 2010 tři rozhodnutí na základě hloubkových rozborů, jež provedla v druhé fázi šetření fúzí podniků Oracle/Sun Microsystems⁵³ (viz oddíl 2.4. níže), Monsanto/Syngenta⁵⁴ a Unilever/Sara Lee Body⁵⁵.
63. Dne 17. listopadu 2010 Komise po hloubkovém šetření povolila akvizici části podniku společnosti Monsanto ze Spojených států, jež se zabývá produkcí slunečnicového osiva, švýcarskou společností Syngenta. Toto rozhodnutí přitom podmínila odprodejem části podniku společnosti Monsanto na produkci hybridního slunečnicového osiva, které je již obchodně využíváno či je ve Španělsku a Maďarsku předmětem úředních zkoušek. Odprodány mají být rovněž rodičovské

⁵² Viz oddíl 2.4. níže.

⁵³ Věc COMP/M.5529 *Oracle/Sun Microsystems* (Úř. věst. C 91, 9.4.2010, s. 7).

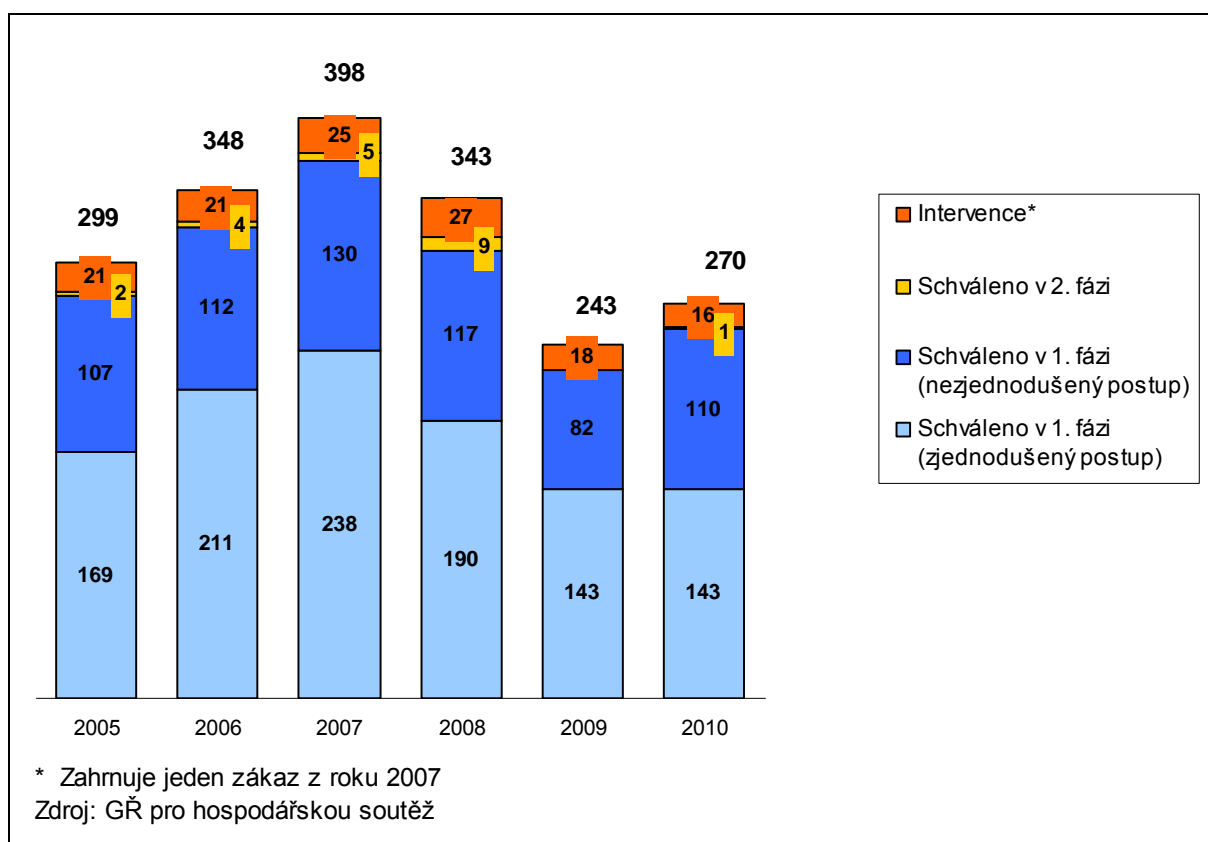
⁵⁴ Věc COMP/M.5675 *Syngenta/Monsanto's sunflower seed business*. Viz IP/10/1515, 17.11.2010.

⁵⁵ Věc COMP/M.5658 *Unilever/Sara Lee Bodycare*. Viz IP/10/1514, 17.11.2010.

linie, jež byly použity k vytvoření tohoto hybridního osiva či jsou v současnosti vyvíjeny k vytvoření hybridního osiva určeného pro španělský a maďarský trh.

64. Ve stejný den Komise také podmíněně povolila plánovanou akvizici podniku na výrobu tělové kosmetiky a pracích prostředků společnosti Sara Lee Corp ze Spojených států anglicko-nizozemským výrobcem spotřebního zboží Unilever. Hlubkové šetření Komise prokázalo, že by společnost Unilever touto fúzí získala vůdčí pozici na řadě trhů s deodoranty. Stalo by se tak díky spojení značek obou společností, které si v současnosti konkurují, především značky Sanex na straně jedné a značek Dove a Rexona na straně druhé. Za účelem rozptýlení těchto obav navrhli účastníci fúze odprodej značky Sanex společnosti Sara Lee a souvisejících podnikatelských aktivit v Evropě.

Počet konečných rozhodnutí o spojení podniků, v členění podle roku a druhu, 2005–2010

1.4. Kontrola státní podpory

65. Bez ohledu na podporu poskytovanou v souvislosti s hospodářskou a finanční krizí sloužila velká část podpory schválené v roce 2010 horizontálním cílům evropského společného zájmu, k nimž patří např. kultura a zachování dědictví, regionální soudržnost, ochrana životního prostředí, výzkum, vývoj a inovace a náhrada škod způsobených přírodní pohromou. Členské státy rozsáhle využívaly možnosti, jež nabízí obecné nařízení o blokových výjimkách⁵⁶, jehož prostřednictvím mohou být

⁵⁶ Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách) (Úř. věst. L 214, 9.8.2008, s. 3).

opatření, která splní kritéria tohoto nařízení, povolena bez předchozího oznámení Komisi. V roce 2010 oznámily členské státy Komisi zavedení 414 takovýchto nových opatření.

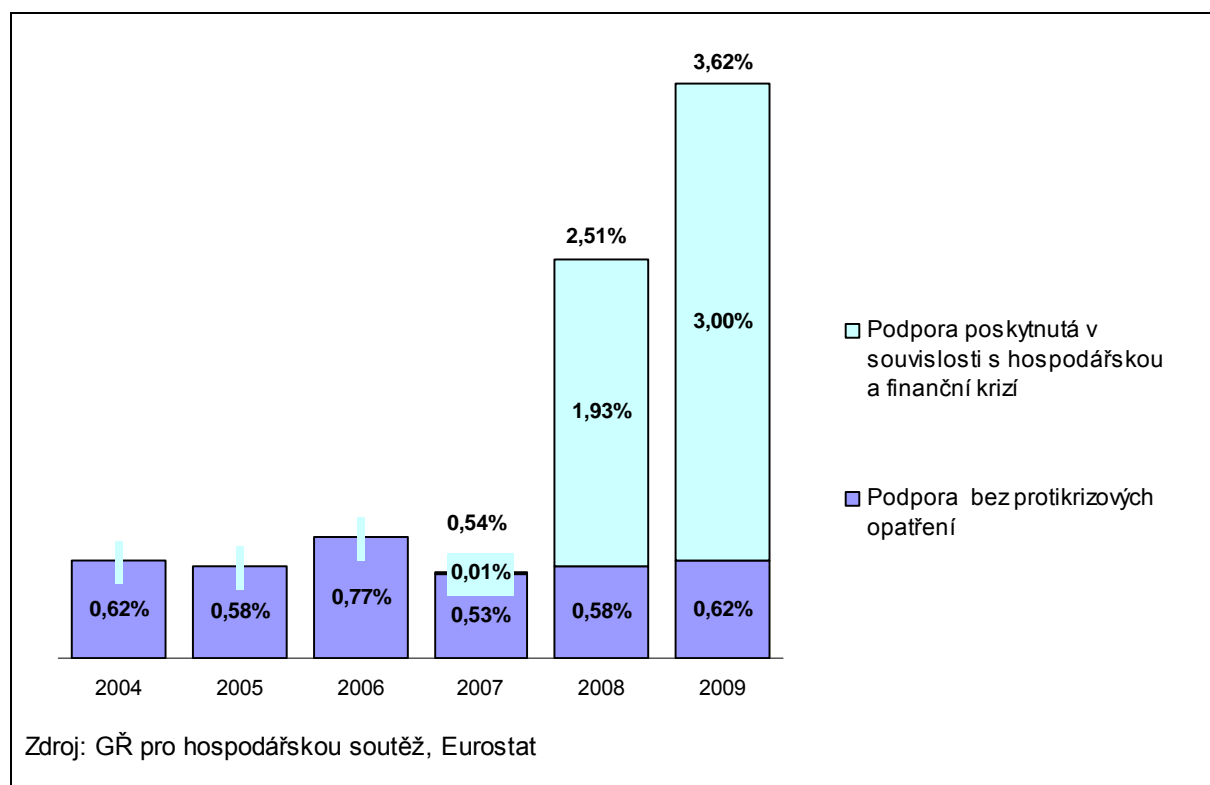
66. Pokud jde o výši schválené podpory, jsou údaje v pololetních srovnávacích přehledech státních podpor uváděny s ročním zpožděním. Celková podpora, do níž nejsou započítána protikrizová opatření, dosáhla v roce 2009 0,62 % HDP, tedy 73,2 miliardy EUR, což je nepatrně více, než v roce 2008 (0,58 % HDP). V průměru směřovalo 84 % podpory pro průmysl a služby na horizontální cíle společného zájmu⁵⁷.
67. Rok 2010 byl prvním rokem, kdy po celou dobu platil balíček zjednodušujících opatření. Tento balíček sestává z kodexu osvědčených postupů⁵⁸ a oznámení o zjednodušeném postupu⁵⁹, přičemž obě tyto složky mají zlepšit účinnost, transparentnost a předvídatelnost postupů týkajících se státní podpory. První výsledky uplatňování kodexu osvědčených postupů byly povzbudivé, zvláště pokud jde o vyřizování stížností, neboť o stavu vyřizování podnětů je informováno stále více stěžovatelů.

⁵⁷ Srovnávací přehled státních podpor – Aktualizace z podzimu 2010 (KOM(2010) 701).

⁵⁸ Kodex osvědčených postupů pro provádění řízení ve věcech kontroly státní podpory (Úř. věst. C 136, 16.6.2009, s. 13–20).

⁵⁹ Oznámení Komise o zjednodušeném postupu posuzování některých druhů státní podpory (Úř. věst. C 136, 16.6.2009, s. 3–12).

Vývoj celkové státní podpory poskytnuté členskými státy jako procento HDP v EU, 2004–2009⁶⁰

1.4.1. Horizontální státní podpora

Regionální podpora

68. V souladu s pokyny k vnitrostátní regionální podpoře na období 2007–2013⁶¹ provedla Komise přezkum stavu státní podpory a maximální výše podpory pro regiony se statistickým účinkem, jimž byl na přechodnou dobu do konce roku 2010 přiznán status podporované oblasti podle čl. 107 odst. 3 písm. a). Podobně Komise akceptovala úpravy národních map regionální státní podpory, které jí oznámily tři členské státy (Francie, Irsko a Itálie) u určitých oblastí způsobilých pro udělení regionální podpory na základě čl. 107 odst. 3 písm. c).
69. Komise schválila v roce 2010 regionální podporu pro šest velkých investičních projektů. Čtyři z těchto projektů se týkají fotovoltaického odvětví, z toho tři jsou realizovány v Německu a jeden ve Španělsku⁶², ostatní investiční projekty patří do

⁶⁰ Celkový součet zahrnuje podporu zpracovatelskému průmyslu, sektoru služeb, odvětví těžby uhlí, zemědělství, rybolovu a části odvětví dopravy, neobsahuje však kvůli nedostatku srovnatelných údajů podporu odvětví železniční dopravy a podporu vyplácenou jako náhradu za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu. Uváděná výše podpory se vztahuje k prvku podpory (hrubému ekvivalentu podpory v případě záruk či půjček), jenž je v daném opatření státní podpory obsažen. Oproti tomu uvádí bod 35 výši podpory, kterou poskytly členské státy. Pro více informací o vývoji celkové státní podpory poskytnuté členskými státy viz srovnávací přehled státních podpor – Aktualizace z podzimu 2010 (KOM(2010) 701).

⁶¹ Pokyny k regionální podpoře na období 2007–2013 (Úř. věst. C 54, 4.3.2006, s. 13–44).

⁶² Věci N 641/2009 *Solibro GmbH*, N 221/2009 *Wacker Chemie AG*, N 237/2010 *Sovello3* a N 285/2009 *Silicio Solar*.

odvětví mechaniky v Německu a v Itálii⁶³. Dále bylo schváleno pět opatření podpory *ad hoc* ve prospěch jednotlivých podniků, která je určena na investice realizované v oblastech podle map regionální podpory na období 2007–2013. Schváleno bylo i deset režimů regionální podpory, z nichž se pět týkalo nejvzdálenějších regionů. Komise v roce 2010 uzavřela tři formální vyšetřovací řízení, jež byla v jednom případě ukončena kladným⁶⁴ a ve dvou případech záporným rozhodnutím; zde se jednalo o protiprávní bonus pro malé a střední podniky ve prospěch společnosti Sovello AG⁶⁵ a o neslučitelné opatření podpory ve prospěch společnosti Fri-el Acerra⁶⁶ a důvodem zamítavých rozhodnutí byla neexistence pobídkového účinku a nedostatečný regionální přínos.

Podpora v oblasti životního prostředí

70. Komise schválila řadu opatření na podporu úspor energie a výroby energie z obnovitelných zdrojů podle pokynů k podpoře na ochranu životního prostředí⁶⁷. Velká část těchto oznámení se týkala relativně velké jednotlivé podpory (přes 7,5 milionu EUR investiční podpory na jeden podnik) a byla předmětem podrobného ekonomického posouzení v rámci více ekonomicky zaměřené analýzy státní podpory. Předmětem většiny schválených režimů byla podpora pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a zachycování a ukládání uhlíku.

Výzkum, vývoj a inovace

71. Inovace se staly ústředním bodem strategie Evropa 2020. Její stěžejní iniciativa Unie inovací⁶⁸ nastínila potřebu zlepšit financování inovací v Evropě, tak aby inovace přinášely kvalitnější výsledky. Rámec Společenství pro výzkum, vývoj a inovace⁶⁹ podporuje tento cíl tím, že členským státům pomáhá lépe zaměřit státní podporu na selhání relevantních trhů. V roce 2010 Komise schválila na základě tohoto rámce dvanáct režimů podpory v celkovém objemu přes 5 miliard EUR a rozhodla o zahájení formálního vyšetřovacího řízení proti jednomu dalšímu režimu, jenž byl následně stažen. Z těchto opatření se v pěti případech jednalo o režimy zaměřené čistě na výzkum a vývoj, čtyři režimy byly zaměřeny na inovace a ve čtyřech případech se jednalo o režimy kombinované. Po hloubkové ekonomické analýze se Komise dále rozhodla nevznášet námitky vůči deseti opatřením podpory, jež podléhala oznamovací povinnosti; zde se jednalo o podporu pro velké projekty výzkumu a vývoje nového postupu výroby biometanu, využití kompozitních materiálů v konstrukci určitých komponentů pro stavbu letadel a litografie pro polovodičové součástky. Dále Komise monitorovala předložené údaje o podpoře pro dalších 52 projektů výzkumu a vývoje v objemu přes 3 miliony EUR, přestože se na tuto podporu nevztahovala povinnost jednotlivého oznamování.

⁶³ Věci N 261/2009 *Liebherr MCCtec Rostock GmbH* a N 27/2010 *Fiat Powertrain Technologies di Verrone*.

⁶⁴ Věc C 34/2008 *Deutsche Solar AG* (Úř. věst. L 7, 11.1.2010, s. 40–47).

⁶⁵ Věc C 27/2008 *Sovello AG (formerly EverQ) - SME bonus* (Úř. věst. L 167, 1.7.2010, s. 21–38).

⁶⁶ Věc C 8/2009 *Fri-el Acerra s.r.l.*

⁶⁷ Pokyny Společenství ke státní podpoře na ochranu životního prostředí (Úř. věst. C 82, 1.4.2008, s. 1).

⁶⁸ Viz sdělení Komise o „Unii inovací“ (KOM(2010) 546 v konečném znění).

⁶⁹ Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (Úř. věst. C 323, 30.12.2006, s. 1–26).

72. Na základě obecného nařízení o blokových výjimkách bylo dále oznámeno 40 režimů podpory pro základní výzkum, 91 pro průmyslový výzkum a 86 pro experimentální vývoj. Obecného nařízení o blokových výjimkách využily členské státy i k podpoře inovací, kdy se 42 opatření týkalo práv průmyslového vlastnictví pro malé a střední podniky, 21 se týkalo mladých inovativních podniků, 24 poradenských a podpůrných služeb v oblasti inovací a předmětem jedenácti bylo vypůjčení vysoce kvalifikovaných pracovníků.

Podpora investic rizikového kapitálu

73. V oblasti financování rizikového kapitálu pro malé a střední podniky schválila Komise podle pokynů k rizikovému kapitálu⁷⁰ sedm opatření v celkovém objemu 380 milionů EUR. Z těchto opatření byly tři programy, u nichž nebyla dodržena mezní hodnota „safe harbour“, předmětem podrobného posouzení. V roce 2010 bylo dále podle obecného nařízení o blokových výjimkách realizováno dalších jedenáct režimů podpory, jichž některé členské státy rostoucí měrou využívaly k podpoře rizikového kapitálu.

1.4.2. Podpora odvětví těžby uhlí a zemědělství

74. Po předložení návrhu Komise v červenci 2010 přijala Rada dne 10. prosince 2010 rozhodnutí o státní podpoře k usnadnění uzavírání nekonkurenceschopných uhelných dolů⁷¹, a to vzhledem k tomu, že platnost stávajícího nařízení měla vypršet koncem roku 2010⁷². Členské státy budou moci poskytovat podporu jednak na produkci uhlí, bude-li zpracován plán na uzavření dolu, jehož konečný termín bude stanoven nejpozději na 31. prosince 2018, jednak na pokrytí mimořádných nákladů (sociální dávky, sanace bývalých lokalit těžby či odvádění odpadní vody), jež jsou spojeny s uzavíráním dolů do roku 2027.

75. Komise posuzuje státní podporu poskytnutou odvětvím zemědělství a lesnictví na základě pokynů ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví na období 2007 až 2013⁷³. V roce 2010 bylo zaznamenáno 214 nových případů státní podpory a přijato 161 rozhodnutí.

1.4.3. Prosazování pravidel státní podpory vnitrostátními soudy

76. Podle nedávné studie⁷⁴ se stále více případů dostává k vnitrostátním soudům. V roce 2010 Komise nadále usilovala o zlepšení systému soukromoprávního prosazování pravidel státní podpory na vnitrostátní úrovni; soustředila se přitom na zlepšení komunikace s vnitrostátními soudci. V říjnu 2010 Komise zveřejnila příručku

⁷⁰ Pokyny Společenství pro státní podporu investic rizikového kapitálu do malých a středních podniků (Úř. věst. C 194, 18.8.2006, s. 2).

⁷¹ Rozhodnutí Rady ze dne 10. prosince 2010 o státní podpoře k usnadnění uzavírání nekonkurenceschopných uhelných dolů (Úř. věst. L 336, 21.12.2010, s. 24–29).

⁷² Nařízení Rady (ES) č. 1407/2002 ze dne 23. července 2002 o státní podpoře uhelnému průmyslu (Úř. věst. L 205, 2.8.2002, s. 1–8).

⁷³ Pokyny Společenství ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví na období 2007–2013 (Úř. věst. C 319, 27.12.2006, s. 1).

⁷⁴ 2009 Study on the enforcement of State aid law at national level (Studie o vymáhání právních předpisů v oblasti státní podpory na vnitrostátní úrovni v roce 2009) je k dispozici na internetové adrese: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/enforcement_study_2009.pdf.

„Enforcement of EU State aid law by national courts“ („Prosazování právních předpisů EU v oblasti státní podpory vnitrostátními soudy“)⁷⁵, aby tak pomohla vnitrostátním soudcům řešit případy, jež se týkají státní podpory.

1.4.4. *Následná kontrola opatření státní podpory*

77. V zájmu účinného prosazování pravidel státní podpory provádí Komise od roku 2006 pravidelnou následnou kontrolu neoznámených opatření podpory, jež byla poskytnuta na základě obecného nařízení o blokových výjimkách či na základě schválených režimů podpory. Předmětem této následné kontroly byla v roce 2010 opatření, jež spadají do působnosti obecného nařízení o blokových výjimkách, a dále podpora ve formě rizikového kapitálu, podpora odvětví dopravy, podpora oblastí širokopásmových služeb, podpora kultury a podpora loďářského odvětví. Výsledky prvních provedených kontrol ukazují, že režimy i nařízení o blokových výjimkách fungují uspokojivým způsobem. V menším množství případů byly zjištěny věcné nedostatky či nedostatky procesní povahy.

1.4.5. *Strategie při vymáhání podpory*

78. Je-li protiprávní podpora prohlášena za neslučitelnou, je Komise oprávněna požadovat její navrácení po členském státě, který tuto podporu udělil, za účelem obnovení předchozí situace na trhu. Od prosince 2004 do prosince 2010 vzrostla výše navrácené protiprávní a neslučitelné podpory z 2,3 miliard EUR na 10,9 miliard EUR⁷⁶. Procentní podíl dosud nevrácené protiprávní a neslučitelné podpory tak poklesl ze 75 % na 14 %.

79. V zájmu lepšího vymáhání svých rozhodnutí Komise zahájila v roce 2010 ve třech případech řízení podle čl. 108 odst. 2⁷⁷ a v jednom případě podle čl. 260 odst. 2⁷⁸, takže soudní řízení je vedeno v aktuálně 26 případech. Na konci roku 2010 Komise řešila 41 dosud neukončených případů navrácení.

2. VÝVOJ V JEDNOTLIVÝCH ODVĚTVÍCH

2.1. Finanční služby

80. S finanční a hospodářskou krizí se finanční sektor EU potýkal i v roce 2010. Platnost dočasného předpisového rámce z roku 2008 byla za současného zpřísnění podmínek prodloužena do roku 2011. Provádění tohoto rámce bylo v roce 2010 v centru pozornosti při prosazování soutěžních pravidel, zejména při restrukturalizaci finančních institucí, jimž se dostalo podpory⁷⁹.

⁷⁵ K dispozici na: http://ec.europa.eu/competition/publications/state_aid/national_courts_booklet_en.pdf.

⁷⁶ Tyto údaje nezahrnují státní podporu udělenou odvětvím zemědělství, rybolovu a dopravy.

⁷⁷ Žalobami podle čl. 108 odst. 2 jsou napadány členské státy za neprovedení rozhodnutí o navrácení státní podpory.

⁷⁸ Žaloby podle čl. 260 odst. 2 jsou žalobami pro nesplnění povinnosti, jimiž je napadáno neprovedení rozhodnutí Soudního dvora ze strany členských států; jejich součástí může být uložení paušální částky či pokuty.

⁷⁹ Viz oddíl 1.1. níže.

81. Komise však zachovala svoji pozornost i vůči dalším problémům soutěžní politiky, jež finanční sektor ovlivňovaly. Komise učinila právně závazným závazek společnosti Visa Europe z dubna 2010, jenž se týkal jejích poplatků MIF za transakce debetní kartou s okamžitou splatností, které jsou účtovány za přeshraniční transakce v EHP a domácí transakce v devíti zemích EHP⁸⁰, a řadu opatření ke zvýšení transparentnosti⁸¹. Maximální vážený průměr poplatků MIF společnosti Visa Europe za tyto transakce se v souladu s jednostranným závazkem předloženým dříve společností MasterCard⁸² snížil na 0,2 %. Tyto závazky byly posouzeny podle „metodiky lhostejnosti obchodníka“, která usiluje o nastavení poplatků MIF na úroveň, při níž je z pohledu obchodníků lhostejno, je-li platba provedena debetní kartou s okamžitou splatností či hotově. Komise došla k závěru, že by sazba poplatků MIF navržená společností Visa Europe měla být závazná, a ukončila řízení o specifických poplatcích MIF, jež jsou předmětem tohoto závazku. Řízení o zbylých případech (včetně poplatků MIF účtovaných při použití kreditních karet) stále pokračuje.
82. Významným tématem, na něž se v roce 2010 nadále soustředila pozornost při prosazování antimonopolní úpravy v oblasti finančních služeb, byla jednotná oblast pro platby v eurech (SEPA). Toto téma bylo zejména na pořadu neformálního dialogu s Evropskou radou pro platby. Bylo například rozhodnuto, že systémy platebních karet, jež splňují kritéria SEPA, nemusí platit ve všech 32 členských státech SEPA, což dává novým sítím reálnou příležitost ke vstupu na trh. Komise dále přijala dne 16. prosince 2010 návrh na stanovení technických požadavků pro úhrady a inkasa v eurech⁸³. Návrh obsahuje zákaz účtovat po přechodném období poplatky MIF za inkaso v rámci SEPA, avšak za určitých podmínek povoluje účtovat poplatky MIF za zamítnuté transakce.
83. Dne 15. září 2010 předložila Komise návrh nařízení o derivátech „*over-the-counter*“ (derivátech OTC), ústředních protistranách a registrech obchodních údajů, který obsahuje několik opatření zaměřených na lepší zabezpečení trhů s deriváty OTC a na posílení finančního dohledu⁸⁴. Návrh počítá se společným rámcem pro ústřední protistrany v EU. Stanoví dále podmínky pro zavedení dohod o interoperabilitě mezi ústředními protistranami v případě hotovostních cenných papírů. Dohody o interoperabilitě jsou ze soutěžního hlediska vítány, neboť dávají zákazníkům možnost volby a umožňují ústředním protistranám konsolidovat objem zúčtování u jediného subjektu.
84. Po dvou a půlletém přezkumu, do něhož se zapojili všichni zainteresovaní účastníci trhu i vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž, přijala Komise dne

⁸⁰ V zemích EHP, kde se při neexistenci jiných mezibankovních poplatků uplatňují domácí sazby mezibankovních poplatků nebo jsou tyto stanoveny přímo společností Visa Europe.

⁸¹ Věc COMP/39398 *Visa MIF*. Viz IP/10/1684, 8.12.2010.

⁸² Věc COMP/34579 *MasterCard*. Viz IP/09/515, 1.4.2009.

⁸³ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví technické požadavky pro úhrady a inkasa v eurech a kterým se mění nařízení (ES) č. 924/2009 (KOM(2010) 775 v konečném znění, 2010/373 (COD)).

⁸⁴ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (KOM(2010) 484/5, 2010/0250 (COD)).

24. března 2010 nové nařízení o blokové výjimce v odvětví pojišťovnictví⁸⁵, jež se týká dohod o společných kompilacích, tabulkách a studiích a společného krytí určitých druhů rizik (skupiny) v odvětví pojišťovnictví. Komise se v tomto novém nařízení rozhodla neobnovit dvě ze čtyř výjimek, jež podle předchozího nařízení o blokové výjimce platily pro dohody o všeobecných pojistných podmínkách a zabezpečovacích opatřeních a které jsou nyní upraveny v nových horizontálních pokynech z roku 2010.

85. Ani v roce 2010 nedocházelo ve finančním sektoru k mnoha fúzím. Komise přezkoumala případy v odvětvích retailových bankovních služeb⁸⁶, správy majetku⁸⁷ a distribuce služeb vzájemných fondů⁸⁸. Řada případů vyplynula z rozhodnutí o státní podpoře na restrukturalizaci v souvislosti s finanční krizí⁸⁹.

2.2. Energetika a životní prostředí

86. Komise představila v listopadu 2010 svoji energetickou strategii na příštích deset let v rámci stěžejní iniciativy strategie Evropa 2020 „Evropa účinněji využívající zdroje“⁹⁰. Otevřený a konkurenceschopný jednotný trh v odvětví energetiky by měl přispět k zabezpečeným a udržitelným dodávkám energie za konkurenceschopné ceny tím, že podpoří rychlý rozvoj obnovitelných zdrojů energie a napomůže rozvoji nových ekologicky šetrných technologií.

87. V roce 2010 Komise prováděla další kroky v návaznosti na své šetření v odvětví energetiky z roku 2007. Přijala čtyři významná antimonopolní rozhodnutí, jejichž prostřednictvím učinila závaznými závazky, jež příslušné podniky navrhly za účelem ukončení protiprávního jednání. Očekává se, že tyto závazky budou mít velký strukturální vliv na hospodářskou soutěž na vnitřním trhu s energií.

88. V případě omezení přístupu zákazníků na trh společností EDF⁹¹ se Komise obávala, že společnost EDF mohla zneužívat svého dominantního postavení ve Francii jednak tím, že sjednávala dodavatelské smlouvy, které svým rozsahem, trváním a výlučnou povahou uzavíraly trh dalším soutěžitelům, jednak tím, že ve svých dodavatelských smlouvách stanovila omezení dalšího prodeje. Společnost EDF navrhla, že po dobu deseti let zajistí, aby ostatní dodavatelé mohli každý rok soutěžit v průměru o 65 % smluv EDF na dodávku elektrické energie s velkými francouzskými průmyslovými odběrateli, a že trvání všech nových smluv uzavřených s velkými průmyslovými odběrateli omezí na pět let. Společnost EDF se navíc zavázala k odstranění veškerých omezení dalšího prodeje ze svých dodavatelských smluv a k podpoře

⁸⁵ Nařízení Komise (EU) č. 267/2010 ze dne 24. března 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě v odvětví pojišťovnictví (Úř. věst. L 83, 30.3.2010, s. 1–7).

⁸⁶ Věc COMP/M.5948 *Santander/Rainbow* a COMP/M.5960 *Crédit Agricole/Cassa di Risparmio della Spezia/Agences Intesa Sanpaolo*.

⁸⁷ Věc COMP/M.5580 *Blackrock/Barclays Global Investors UK Holdings*.

⁸⁸ Věci COMP/M.5728 *Credit Agricole/Société Générale Asset Management* a COMP/M.5726 *Deutsche Bank/Sal. Oppenheim*.

⁸⁹ Věci COMP/M.5948 *Santander/Rainbow* a COMP/M.5968 *Advent/Bain capital/RBS Worldpay*.

⁹⁰ Viz sdělení Komise „Evropa účinněji využívající zdroje“ (KOM(2011) 21 v konečném znění) a „Energie 2020 – Strategie pro konkurenceschopnou, udržitelnou a bezpečnou energii“ (KOM(2010) 639 v konečném znění).

⁹¹ Věc COMP/39386 *Dlouhodobé smlouvy Francie* (Úř. věst. C 133, 22.5.2010, s. 5–6).

zákazníků, kteří chtějí elektřinu dále prodávat. Účinnost těchto závazků, které měly vstoupit v platnost 1. července 2010, byla odložena na 1. ledna 2011.

89. V případě Svenska Kraftnät (SvK)⁹² vyjádřila Komise obavu, že uvedený podnik mohl zneužít svého dominantního postavení na švédském trhu s přenosem elektrické energie tím, že omezil dostupnou exportní kapacitu propojovacích zařízení, aby zmírnil vnitřní přetížení své přenosové soustavy a vyhradil elektrickou energii vyprodukovanou ve Švédsku pro domácí spotřebu. Podnik SvK navrhl, že švédskou přenosovou soustavu rozdělí na několik flexibilních regulačních oblastí a bude soustavu od 1. listopadu 2011 takto provozovat. Díky tomu se obchodování s elektřinou bude moci přizpůsobit dostupné přenosové kapacitě pomocí tržních cen a bez nutnosti svévolných opatření.
90. V případě E.ON Gas⁹³ šetření Komise prokázalo, že uvedený podnik dlouhodobě vyhradil největší část dostupné přepravní kapacity na vstupních bodech své plynovodní sítě, čímž mohl zabránit ostatním dodavatelům plynu v přístupu na německý trh. Komise došla k předběžnému stanovisku, že tímto dlouhodobým vyhrazením mohlo dojít k porušení pravidel EU o zneužití dominantního postavení na trhu. E.ON se zavázal uvolnit do října 2010 na vstupních bodech své plynovodní sítě zhruba 15 % kapacity plynovodu. Od října 2015 E.ON dále omezí rezervaci vstupní kapacity v síti NetConnect Germany na 50 % a ve své vlastní síti pro přepravu plynu s nízkou výhřevností na 64 % kapacity plynovodu.
91. V případě ENI⁹⁴ vyjádřila Komise obavu, že uvedený podnik mohl zneužít svého dominantního postavení na trhu s přepravou zemního plynu tím, že odmítal poskytnout konkurenčním podnikům přístup ke kapacitám dostupným v přepravní síti, poskytoval přístup neúčelným způsobem a strategicky omezoval investice do své mezinárodní přepravní plynovodní soustavy. ENI mohl mít také pobídku uzavírat trh pro své konkurenty, aby chránil své marže na navazujících trzích pro dodávky plynu. Podnik ENI se zavázal ke strukturálnímu odprodeji svých mezinárodních přepravních aktivit v oblasti dovozu plynu do Itálie z Ruska a ze severní Evropy.
92. V probíhajících šetřeních Komise stále přezkoumává podporu ve formě regulovaných sazeb elektřiny ve Francii a Španělsku. Regulované sazby mohou vést k nepatřičnému cenovému zvýhodnění koncových uživatelů elektřiny a způsobit uzavření trhu. Ve většině členských států byly regulované sazby ve prospěch středních a velkých podniků zrušeny nebo jsou postupně ukončovány. Francie regulované sazby pro střední a velké podniky postupně zruší v roce 2015 v rámci reformy trhu s elektřinou (*loi NOME*), jež má být prováděna od roku 2011. Španělsko tyto sazby zrušilo v roce 2009.
93. Komise schválila řadu opatření na podporu úspory energií, výroby energie z obnovitelných zdrojů a sanace kontaminovaných lokalit podle horizontálních pokynů k podpoře na ochranu životního prostředí⁹⁵. Schválila zejména investiční podporu na zavedení inovativního výrobního postupu u jednoho německého výrobce oceli a investiční podporu pro dalšího německého výrobce oceli na zavedení

⁹² Věc COMP/39351 *Swedish Interconnectors* (Úř. věst. C 142, 1.6.2010, s. 28–29).

⁹³ Věc COMP/39317 *E.On Gas Foreclosure*. Viz IP/10/494, 4.5.2010.

⁹⁴ Věc COMP/39315 *ENI*. Viz IP/10/1197, 29.9.2010.

⁹⁵ Pokyny Společenství ke státní podpoře na ochranu životního prostředí (Úř. věst. C 82, 1.4.2008, s. 1).

recyklace plynu uvolňovaného při výrobě oceli⁹⁶. Komise schválila investiční podporu na výstavbu kotle na biomasu ve Francii⁹⁷ a na výstavbu vysoce účinného kombinovaného zařízení na výrobu tepla a elektřiny v Rakousku⁹⁸. Schválila rovněž podporu na sanaci dvou kontaminovaných lokalit v Rakousku⁹⁹.

94. Komise posoudila dvě individuální podpůrná opatření pro dva demonstrační projekty zachycování a ukládání CO₂ v průmyslovém rozsahu. Schválila investiční podporu pro demonstrační projekt tohoto druhu v Rotterdamu, v jehož rámci je CO₂ uvolňovaný při výrobě elektřiny zachycován a ukládán ve vyčerpaném nalezišti zemního plynu¹⁰⁰. Schválila rovněž investiční podporu pro nizozemskou elektrárnu na projekt, v jehož rámci je technologie zachycování a ukládání CO₂ testována při plynování uhlí¹⁰¹.
95. V oblasti zabezpečení dodávek elektřiny Komise schválila podporu na výstavbu tepelné elektrárny o výkonu 400MW v Lotyšsku¹⁰². Opírala se přitom o řadu zvláštních faktorů, včetně izolovanosti lotyšského energetického trhu, rostoucí závislosti Lotyšska na plynu a uzavření litevské jaderné elektrárny Ignalina na konci roku 2009. Komise rovněž schválila nizozemský režim daňových odpočtů na podporu investic do průzkumu a těžby malých ložisek zemního plynu na nizozemském kontinentálním šelfu v Severním moři¹⁰³. Schválila dále španělský režim podpory pro výrobce elektrické energie, kteří pro část své produkce využívají uhlí z tuzemských zdrojů v rámci závazku veřejné služby¹⁰⁴. Ačkoli směrnice o trhu s elektřinou¹⁰⁵ umožňuje členským státům přijímat takováto opatření z důvodu bezpečnosti dodávek, podléhají tato opatření pravidlům pro státní podporu, zvláště rámci Společenství pro opatření státní podpory ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby¹⁰⁶. Komise nenalezla žádné zjevně nesprávné posouzení v odůvodnění, jež Španělsko předložilo k definici závazku veřejné služby, a ověřila splnění veškerých požadavků rámce. Španělsko se dále zavázalo, že tento přechodný režim po roce 2014 neprodlouží; rovněž se zavázalo zajistit jeho soulad se stávajícími i budoucími pravidly státní podpory EU v uhelném průmyslu.

⁹⁶ Věc N 450/2009 *Top Gas Recycling (TGR) Project - Aid to Arcelor Mittal Eisenhüttenstadt GmbH* (Úř. věst. C 94, 14.4.2010, s. 9).

⁹⁷ Věc N 650/2009 *Projet de construction d'une chaufferie biomasse sur le site industriel de Beinheim*.

⁹⁸ Věc N 295/2008 *Investment aid to Mellach power plant* (Úř. věst. C 154, 12.6.2010, s. 1).

⁹⁹ Věci N 135/2000 *Aid for the Remediation of a Contaminated Site in Linz* (Úř. věst. C 312, 17.11.2010, s. 5–6) a N 197/2010 *Individual Aid for the Remediation of the Contaminated Site in Unterkärnten* (Úř. věst. C 265, 30.9.2010, s. 1).

¹⁰⁰ Věc N 381/2010 *CCS project in Rotterdam harbour area*.

¹⁰¹ Věc N 190/2009 *CO2 atch up proefproject in de Nuon Buggenum centrale* (Úř. věst. C 238, 3.9.2010, s. 1).

¹⁰² Věc N 675/2009 *Konkurss par jaunās elektroenerģijas ražošanas jaudas atbalstu* (Úř. věst. C 213, 6.8.2010, s. 1).

¹⁰³ Věc N 718/2009 *Development of marginal offshore gas fields* (Úř. věst. C 270, 6.10.2010, s. 1)

¹⁰⁴ Věc N 178/2010 *Compensación por servicio público asociada a un mecanismo de entrada en funcionamiento preferente para las centrales de carbón autóctono* (Úř. věst. C 312, 17.11.2010, s. 6).

¹⁰⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 37).

¹⁰⁶ Rámcová směrnice Společenství pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (Úř. věst. C 297, 29.11.2005, s. 4).

2.3. Elektronické komunikace

96. V rámci strategie Evropa 2020 zahájila Komise dne 26. srpna 2010 realizaci Digitální agendy pro Evropu¹⁰⁷. Tento program stanoví priority Komise v oblasti digitální ekonomiky, mezi něž patří vytvoření jednotného trhu pro telekomunikační služby. Tento program zejména stanoví cíl Komise, kterým je maximální možné sblížení roamingových a vnitrostátních sazeb do roku 2015. Stanoví také ambiciózní cíl rychlého a superrychlého internetového přístupu v rámci Evropy.
97. Účinnost hospodářské soutěže v tomto odvětví v roce 2010 vzrostla, a to díky prosazování soutěžního práva, regulaci odvětví, technologickému rozvoji a novým obchodním modelům. Výsledkem byl pokles cen elektronických komunikačních služeb a inovativní nabídka služeb. Jak ukázala zpráva Komise z června 2010¹⁰⁸, získávají trhy telekomunikačních služeb EU na konkurenceschopnosti díky pokynům, jež Komise vydává během konzultací a přezkumu podle předpisového rámce EU pro elektronické komunikace.
98. V případě Telekomunikacja Polska¹⁰⁹ zaslala Komise dne 1. března 2010 zavedenému polskému operátorovi prohlášení o námitkách, podle jehož předběžného závěru tento operátor porušil článek 102 zneužitím dominantního postavení tím, že odmítl poskytnout placený přístup ke svým velkoobchodním širokopásmovým službám.
99. Fúze britských dceřiných společností podniku France Télécom a podniku Deutsche Telekom¹¹⁰ schválená dne 1. března 2010 zdůraznila význam vlastnictví spektra pro rozvoj sítí 4G. Šetření prokázalo, že společné vlastnictví spektra těchto stran by mohlo vést k tomu, že by se nový subjekt stal jediným provozovatelem mobilní sítě ve Spojeném království, který by mohl ve střednědobém horizontu nabízet mobilní datové služby příští generace prostřednictvím technologie *Long Term Evolution* o nejvyšší možné rychlosti. Rozhodnutí o schválení bylo tudíž podmíněno mimo jiné prodejem jedné čtvrtiny společného spektra stran v pásmu 1 800 MHz.
100. V zájmu naplnění svého cíle dosáhnout do roku 2020 rychlého širokopásmového pokrytí pro všechny evropské občany a předplaceného superrychlého širokopásmového připojení pro nejméně 50 % evropských domácností Komise podle pokynů ohledně širokopásmových sítí¹¹¹ posoudila a schválila využití státní podpory a dalších druhů veřejných finančních prostředků ve výši přibližně 1,8 miliard EUR. Do širokopásmových sítí tak mohlo být investováno přes 3,5 miliardy EUR.

2.4. Informační a komunikační technologie (IKT)

101. Efektivní produkty a služby IKT jsou základem inteligentního růstu, který je jedním z hlavních cílů strategie Evropa 2020. Zachování příležitostí pro vstup nových

¹⁰⁷ Digitální agenda pro Evropu (KOM(2010) 245 v konečném znění/2).

¹⁰⁸ Přezkum trhů podle předpisového rámce EU – Další kroky směrem ke konsolidaci vnitřního trhu pro elektronické komunikace (KOM(2010) 271 v konečném znění).

¹⁰⁹ Věc COMP/39525 *Telekomunikacja Polska*. Viz IP/10/213, 1.3.2010.

¹¹⁰ Věc COMP/M.5650 *T-Mobile / Orange* (Úř. věst. C 108, 28.4.2010, s. 4).

¹¹¹ Pokyny Společenství k použití pravidel státní podpory ve vztahu k rychlému zavádění širokopásmových sítí (Úř. věst. C 235, 30.9.2009, s. 7–25).

podniků na trh, které by začaly konkurovat zavedeným účastníkům trhu, je nezbytné v zájmu plného využití potenciálu digitální ekonomiky. Hospodářskou soutěž lze posílit interoperabilitou a účinnými normami, jež obvykle napomáhají vstupu většího počtu účastníků na trh a snižují náklady na inovace.

102. V této souvislosti Komise usilovala o to, aby ve svých pokynech k dohodám o spolupráci ze dne 14. prosince 2010 nabídla další vodítka ke standardizačním dohodám. K tomu, aby bylo možno kladný vliv standardizace uplatnit v plné míře, mělo by být stanovování norem transparentní a přístupné všem zainteresovaným účastníkům trhu. Držitelé práv duševního vlastnictví jsou navíc vybízeni k tomu, aby se zavázali udělovat licence k těmto právům za spravedlivých, přiměřených a nediskriminačních podmínek (závazek FRAND) a účinně tento závazek dodržovali za účelem zajištění přístupu dané normy.
103. Na jaře 2010 Komise zahájila dvě souběžná předběžná šetření obchodních praktik společnosti Apple v souvislosti s telefony iPhone¹¹². Apple umožňoval využít službu záručních oprav pouze v té zemi, kde byl iPhone zakoupen, což mohlo případně vést k štěpení trhu EHP. Apple také omezil podmínky licenční dohody s nezávislými vývojáři aplikací a vyžadoval používání programovacích nástrojů, jež sám vyvinul, a softwarových jazyků, jež sám schválil, na úkor softwaru třetích stran. To mohlo ve svém důsledku vést k vyloučení konkurence ze strany aplikací, jež byly vyvinuty pro jiné mobilní platformy. Poté, co se společnost Apple v září 2010 rozhodla zavést přeshraniční služby záručních oprav v rámci EHP a uvolnit omezení týkající se vývojových nástrojů pro aplikace Apple, se Komise rozhodla obě vyšetřování uzavřít.
104. Dne 26. července 2010 Komise zahájila formální vyšetřovací řízení proti podniku IBM Corporation na základě dvou případů údajného porušení antimonopolních pravidel EU, jež se týkalo zneužití dominantního postavení na trhu se střediskovými počítači¹¹³. Šetření se soustředí na údajný vázaný prodej hardwaru střediskových počítačů spolu s operačním systémem IBM pro tento druh počítačů a na údajné jednání ze strany IBM, jež vylučuje konkurenční dodavatele služeb provozu a údržby střediskových počítačů.
105. Dne 30. listopadu 2010 Komise zahájila formální řízení proti společnosti Google¹¹⁴ s cílem blíže vyšetřit tvrzení, že Google zneužil dominantní postavení na trhu vyhledávání online, jakož i reklamy online a jejího zprostředkování na základě stížností několika poskytovatelů vyhledávacích služeb.
106. Microsoft zaslal Komisi první dvě zprávy o zavádění softwaru Choice Screen, s jehož distribucí uživatelům systému Windows v rámci EHP Microsoft souhlasil. Cílem tohoto kroku je nabídnout nestrannou možnost volby mezi nejrozšířenějšími internetovými prohlížeči¹¹⁵. Do konce listopadu 2010 zaznamenal software Choice

¹¹² Viz IP/10/1175, 25.9.2010.

¹¹³ Věci COMP/39511 *IBM Corporation*, COMP/39790 *TurboHercules/IBM* a COMP/39692 *IBM Maintenance Services*. Viz IP/10/1006, 26.7.2010.

¹¹⁴ Věci COMP/39740 *Foundem/Google*, COMP/39775 *Ejustice/Google* a COMP/39768 *Ciao/Google*. Viz IP/10/1624, 30.11.2010.

¹¹⁵ Věc COMP/39530 *Microsoft (vázaný prodej)* (Úř. věst. C 36, 13.2.2010, s. 7).

Screen 270 milionů shlédnutí a jeho prostřednictvím bylo staženo více než 84 milionů internetových prohlížečů.

107. Dne 21. ledna 2010 Komise schválila plánovanou akvizici podniku Sun Microsystems společností Oracle Corporation, předním prodejcem proprietárního databázového softwaru¹¹⁶. Tato akvizice vyvolala otázku účinku otevřených zdrojů, jako je databáze MySQL společnosti Sun, na hospodářskou soutěž. Po druhé etapě šetření schválila Komise tuto akvizici bez podmínek.
108. Komise podmíněčně schválila akvizici podniku Tandberg společností Cisco¹¹⁷, jelikož šetření odhalilo možný problém v souvislosti s trhem se špičkovou videokonferenční technikou v důsledku ztížené interoperability. Uložené podmínky zahrnovaly prodej protokolu TIP (*Telepresence Interoperability Protocol*) vyvinutého společností Cisco nezávislému průmyslovému subjektu, aby byla zajištěna interoperabilita a ostatní prodejci se mohli na jeho vývoji podílet.

2.5. Sdělovací prostředky

109. V souvislosti s přechodem na digitální vysílání zaslala Komise v listopadu 2010 francouzským orgánům dopisem výzvu týkající se francouzského zákona z roku 2007, který stávajícím analogovým vysílacím organizacím umožňoval získat v rámci přechodu na digitální vysílání další vnitrostátní televizní kanál. Vzhledem k nedostatku přesvědčivých důkazů, že tyto organizace televizního vysílání získaly další kanály na základě objektivních, průhledných, nediskriminačních a přiměřených kritérií, se Komise domnívala, že se jedná o porušení právních předpisů EU¹¹⁸.
110. V září 2010, v rámci řízení o porušení předpisů v případě italských právních předpisů o vysílání, přijal italský orgán pro sdělovací prostředky kritéria a pravidla, jejichž cílem je zajistit, že novým subjektům a menším, již existujícím společnostem bude přiděleno více frekvencí z tzv. „digitální dividendy“. Veřejná soutěž na tyto frekvence by měla být zahájena v roce 2011.
111. V prosinci 2010 Komise schválila akvizici provozovatele placené televizní stanice British Sky Broadcasting (BSkyB) společností News Corporation¹¹⁹. Komise došla k závěru, že touto transakcí nevznikne překážka účinné hospodářské soutěže. Tím však nebylo dotčeno šetření příslušných orgánů Spojeného království, které mělo zjistit, zda je transakce slučitelná se zájmem Spojeného království na pluralitě sdělovacích prostředků.
112. Komise schválila další případy financování veřejnoprávních vysílacích organizací ze státních prostředků, kdy je rozsah veřejné služby spolu s financováním stanoven zcela transparentně a kdy financování ze státních prostředků nepřekračuje rozsah nezbytný pro splnění úkolů veřejné služby. Dne 20. července 2010 Komise vydáním kladného rozhodnutí ukončila formální vyšetřovací řízení nového systému financování veřejnoprávních vysílacích organizací ve Francii a Španělsku, s ohledem

¹¹⁶ Věc COMP/M.5529 *Oracle / Sun Microsystems* (Úř. věst. C 91, 9.4.2010, s. 7).

¹¹⁷ Věc COMP/M.5669 *Cisco/Tandberg*. Viz IP/10/377, 29.3.2010.

¹¹⁸ Směrnice Komise 2002/77/ES ze dne 16. září 2002 o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací (Úř. věst. L 249, 17.9.2002, s. 21–26).

¹¹⁹ Věc COMP/M.5932 *News Corp/BSkyB*. Viz IP/10/1767, 21.12.2010.

na stažení reklamy těmito řetězci¹²⁰ a na základě úprav a formálních závazků ze strany Nizozemska ukončila šetření stávajícího režimu financování nizozemských veřejnoprávních vysílacích organizací¹²¹.

2.6. Farmaceutický průmysl

113. Po ukončení šetření ve farmaceutickém odvětví v roce 2009¹²² Komise ohlásila revizi tzv. „směrnice o transparentnosti“, která stanoví minimální požadavky na postupy tvorby cen a náhrady nákladů¹²³. Přezkum se bude zabývat způsobem, jak tato opatření zpřehlednit a jak zamezit souvisejícím prodlevám při vstupu na trh, zvláště v případě generických léčivých přípravků. Řada členských států (např. Španělsko, Itálie či Rakousko) rovněž převzala doporučení vycházející z šetření v daném odvětví, které se týkalo zlepšování vstupu generických léčivých přípravků na trh.
114. Šetření v tomto odvětví také přispělo k přijetí patentu Společenství a specializovaného systému řešení sporů týkajících se patentů v Evropě, za něž se zasazovala a jež navrhla Komise. Dne 10. prosince 2010 Rada naznačila, že posílená spolupráce je jedinou možností pro posun vpřed ve vytváření jednotného patentového systému EU. Komise předložila tento návrh dne 14. prosince 2010¹²⁴.
115. Komise také začala sledovat dohody o urovnání patentových sporů v EU¹²⁵. Podíl tohoto druhu dohod, který je potenciálně problematický, klesl ve farmaceutickém odvětví za období od července 2008 do prosince 2009 na 10 %. Oproti tomu činil tento podíl v době, v níž šetření v uvedeném odvětví probíhalo (leden 2000 – červen 2008), 22 %. Souběžný nárůst celkového počtu dohod o urovnání patentových sporů prokázal, že probíhající vynucovací opatření Komise společně s uzavíráním tohoto druhu dohod nebrání.
116. Příмым důsledkem šetření v daném odvětví jsou různá vynucovací opatření. Komise šetří dohody o urovnání patentových sporů, jež uzavřela společnost Servier s řadou výrobců generických léčivých přípravků v případě perindoprilu, léku na vysoký tlak¹²⁶. V podobné věci Komise zahájila formální řízení proti dánskému výrobcí farmaceutik Lundbeck v souvislosti s antidepresivem citalopram¹²⁷.
117. Farmaceutické odvětví se stalo prioritou i pro řadu vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž. Například ve Spojeném království zaslal Office of Fair Trading (OFT) v únoru 2010 prohlášení o námitkách společnosti Reckitt Benckiser, která své

¹²⁰ Věci C 27/2009 *Subvention pluriannuelle pour France Télévisions* a C 38/2009 *New tax-based funding system for public broadcasting in Spain* (Úř. věst. L 1, 4.1.2011, s. 9–19).

¹²¹ Věc E 5/2005 *Jaarlijkse financiering van de Nederlandse publieke omroep* (Úř. věst. C 74, 24.3.2010, s. 4).

¹²² *Executive Summary of the Pharmaceutical Sector Inquiry Report* (Shrnutí ze zprávy o šetření ve farmaceutickém odvětví), 8.7.2009.

¹²³ Směrnice Rady 89/105/EHS ze dne 21. prosince 1988 o průhlednosti opatření upravujících tvorbu cen u humánních léčivých přípravků a jejich začlenění do oblasti působnosti vnitrostátních systémů zdravotního pojištění (Úř. věst. L 40, 11.2.1989, s. 8–11).

¹²⁴ Návrh rozhodnutí Rady, kterým se povoluje posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany (KOM(2010) 790 v konečném znění, 2010/0384 (NLE)).

¹²⁵ K dispozici na: <http://ec.europa.eu/competition/sectors/pharmaceuticals/inquiry>.

¹²⁶ Věc COMP/39612 *Servier (perindopril)*.

¹²⁷ Věc COMP/39226 *Lundbeck*.

protiprávní jednání uznala a souhlasila se zaplacením pokuty ve výši 10,2 milionů GBP¹²⁸. Italský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž zahájil formální šetření proti společnosti Pfizer vyrábějící původní léčivé přípravky kvůli možnému zneužití patentového systému umělým prodloužením ochrany patentu na lék latanoprost.

118. Ve farmaceutickém odvětví pokračoval trend ke konsolidaci, a to v tržním segmentu původních i generických léčivých přípravků. Hlavní přezkoumané případy byly věci Abbott/Solvay Pharmaceuticals, Teva/Ratiopharm a Novartis/Alcon¹²⁹. Tyto případy byly schváleny v první fázi při současném uložení závazků. Vzhledem k tomu, že farmaceutické společnosti často působí celosvětově, bylo během prováděných řízení nutno spolupracovat s orgány pro hospodářskou soutěž po celém světě.

2.7. Zdravotnické služby

119. Komise přijala své první antimonopolní rozhodnutí na trhu zdravotnických služeb, jímž francouzskému sdružení lékárníků (ONP) uložila pokutu ve výši 5 milionů EUR¹³⁰. Komise odsoudila tržní chování ONP na francouzském trhu pro klinické laboratorní rozborů. Konstatovala především, že ONP limitovalo možné snížení cen za klinické rozborů a omezovalo vývoj určitých skupin laboratořů s cílem chránit ekonomické zájmy většiny svých členů.
120. V průběhu roku 2010 Komise přezkoumala řadu stížností soukromých poskytovatelů zdravotnických služeb na údajně nespravedlivé zacházení či nadměrné platby poskytované veřejným nemocnicím. Většina stížností obvykle pocházela od provozovatelů z členských států, jejichž trhy zdravotnických služeb jsou hospodářské soutěži otevřenější (např. Belgie, Francie, Německo a Nizozemsko).

2.8. Doprava

121. Zhoršení hospodářské situace v roce 2009 se výrazně promítlo v téměř všech odvětvích dopravy, rok 2010 se však ukázal být rokem postupného oživení. Do konce roku 2010 se ceny v letecké a námořní dopravě do značné míry vrátily na úroveň před krizí.

2.8.1. Letecká doprava

122. Dne 14. července 2010 Komise ukončila závažný případ porušení antimonopolních pravidel podle článku 101 v odvětví letecké dopravy, když závazky předložené leteckými společnostmi British Airways, American Airlines a Iberia¹³¹ učinila právně závaznými. Reagovala tím na obavy z narušení hospodářské soutěže, k němuž mohlo dojít na základě dohod mezi těmito společnostmi, jež byly uzavřeny s cílem koordinovat ceny, kapacitu, letové řády, marketing i prodej a rozdělit si výnosy za transatlantické trasy. Tyto tři letecké společnosti se v zájmu rozptýlení uvedených obav zavázaly k tomu, že na londýnském letišti Heathrow či Gatwick uvolní na čtyřech trasách sedm párů letištních časů, že nabídnou možnost kombinovat ceny

¹²⁸ K dispozici na: <http://www.offt.gov.uk/news-and-updates/press/today?prid=749499>.

¹²⁹ Věci COMP/M.5661 *Abbott/Solvay Pharmaceuticals* (Úř. věst. C 89, 7.4.2010, s. 1) a COMP/M.5778 *Novartis/Alcon*.

¹³⁰ Věc COMP/39510 *ONP*. Viz IP/10/1683, 8.12.2010.

¹³¹ Věc COMP/39596 *BA/AA/IB*. Viz IP/10/936 a MEMO/10/330, 14.7.2010.

a uzavírat zvláštní dohody o rozdělení podílů, jež se týkají navazujících letů, a že konkurenčním podnikům zpřístupní programy pro stálé cestující (*frequent flyer programmes*). Toto rozhodnutí bude velkým přínosem pro evropské spotřebitele, neboť zajišťuje zachování dostatečné konkurence na transatlantických letech, především z Londýna.

123. Kontrola fúzí se v roce 2010 soustředila na spojování podniků v odvětví letecké dopravy, jež doprovázela pokračující konsolidaci tohoto odvětví. Dne 14. července 2010 Komise schválila fúzi podniků British Airways a Iberia. Tomuto rozhodnutí předcházelo šetření trhu, které prokázalo, že subjekt vzešlý z této fúze bude nadále čelit dostatečné konkurenci v osobní i nákladní letecké dopravě, jakož i v pozemním odbavení¹³². Dne 27. července 2010 Komise schválila fúzi dvou amerických leteckých dopravců United Airlines a Continental Airlines, kteří zajišťují pravidelnou leteckou osobní i nákladní dopravu mezi EHP a Spojenými státy¹³³. Šetření trhu potvrdilo, že transatlantické sítě těchto dopravců mají komplementární povahu. Dne 30. července 2010 Komise zahájila hloubkové šetření plánované fúze podniků Olympic Air a Aegean Airlines v návaznosti na prvotní signály, že by navrhované spojení mělo za následek značný podíl na trhu na řadě tras¹³⁴.
124. Při výbuchu sopky Eyjafjallajökull na Islandu v dubnu 2010 vznikl oblak sopečného popela, který pokryl většinu Evropy s výjimkou vzdušného prostoru nad oblastí Středomoří. Dne 4. května 2010 Rada ve svých závěrech týkajících se reakce EU na účinky oblaku sopečného popela na leteckou dopravu schválila „odvolání stávajícího právního rámce použitelného na potenciální podpurná opatření členských států“ (čl. 107 odst. 2 písm. b) SFEU). Žádný členský stát však v roce 2010 záměr poskytnout státní podporu odvětví letecké dopravy v souvislosti s výše uvedeným neprojevil.
125. Jako slučitelné s vnitřním trhem bylo schváleno několik státních podpor pro investice do letecké infrastruktury na letištích ve Spojeném království (letišť v Derry), ve Finsku (letišť ve Vaasa a v Oulu) a v Lotyšsku (letišť v Rize)¹³⁵. Komise také ukončila formální šetření dohody mezi bratislavským letišťem a společností Ryanair sjednané do roku 2016, když ve svém konečném rozhodnutí stanovila, že společnosti Ryanair nebyly poskytnuty žádné výhody¹³⁶.
126. Komise dále v únoru 2010 zahájila formální šetření aspektů státní podpory v případě úvěru, který českým aerolinkám ČSA poskytl subjekt ve státním vlastnictví (Osinek), jakož i následného uvolnění zajištění tohoto úvěru¹³⁷. Komise dále zahájila formální šetření několika opatření maďarských orgánů na podporu národního leteckého dopravce Malév v souvislosti s jeho privatizací a následným opětovným

¹³² Věc COMP/M.5747 *British Airways / Iberia* (Úř. věst. C 241, 8.9.2010, s. 1).

¹³³ Věc COMP/M.5889 *United Airlines / Continental Airlines* (Úř. věst. C 225, 20.8.2010, s. 1).

¹³⁴ Věc COMP/M.5830 *Olympic Air / Aegean Airlines*, (Úř. věst. C 174, 1.7.2010, s. 16).

¹³⁵ Věci NN 65/2009 *Derry City Council, owner and operator of City of Derry Airport, that has no separate legal personality* (Úř. věst. C 144, 3.6.2010, s. 27), N 397/2009 *Investment in Vaasa airport infrastructure for freight* (Úř. věst. C 29, 5.2.2010), N 286/2010 *Public financing for the infrastructure investments and expansion at Oulu Airport* a N 41/2010 *Development of Airport Infrastructure of Airport „Riga“* (Úř. věst. C 143, 2.6.2010).

¹³⁶ Věc C 12/2008 (ex NN 74/2007) *Possible state aid involving Bratislava Airport and Ryanair*.

¹³⁷ Věc C 6/2010 *Possible State aid implications of a loan provided by Osinek a.s.* Viz IP/10/179, 24.2.2010.

zestátněním¹³⁸ v prosinci 2010. V neposlední řadě Komise v listopadu 2010 schválila podporu na záchranu maltéžského vlajkového dopravce Air Malta¹³⁹ ve formě úvěrového nástroje ve výši 52 milionů EUR. Účelem podpory je řešení problémů s likviditou, kterým tento podnik čelí, a podpora je schválena na dobu, dokud nebude Komisi předložen řádný plán restrukturalizace.

2.8.2. *Železniční a pozemní doprava*

127. Dne 17. září 2010 Komise přijala návrh na přepracování prvního železničního balíčku¹⁴⁰. Návrh se zaměřuje na posílení hospodářské soutěže na trhu železniční dopravy. Za tímto účelem má být zlepšen přístup k souvisejícím službám, např. terminálům a údržbovým zařízením, a posíleny pravomoci vnitrostátních orgánů pro regulaci železnic.
128. V oblasti kontroly státní podpory Komise přijala v únoru 2010 své první rozhodnutí, jímž se uplatňuje nové nařízení o veřejných službách v přepravě cestujících, které vstoupilo v platnost dne 3. prosince 2009¹⁴¹. Komise takto uzavřela formální vyšetřovací řízení zahájené v roce 2008 ve věci smluv o poskytování služeb veřejného zájmu dánského železničního podniku Danske Statsbaner (DSB)¹⁴². Komise shledala, že vyrovnávací platby, jež ve prospěch DSB hradila každoročně dánská vláda ke kompenzaci nákladů vzniklých plněním závazku veřejné služby, se svým rozsahem omezovaly pouze na pokrytí těchto nákladů. Komise dne 26. května 2010 schválila plán společnosti Sociétés nationale des chemins de fer belges (SNCF) na restrukturalizaci jejích činností v oblasti nákladní dopravy¹⁴³ a v prosinci 2010 schválila podporu na záchranu bulharských státních drah BDZ EAD, jež působí na trhu nákladní i osobní železniční dopravy, ve výši 128 milionů EUR¹⁴⁴.
129. V oblasti kontroly fúzí Komise schválila několik akvizic pod podmínkou, že budou prodány podnikatelské činnosti na určitých geografických trzích, např. v případě navrhované akvizice britského provozovatele železniční a autobusové dopravy Arriva plc podnikem Deutsche Bahn¹⁴⁵, nebo že zúčastněné podniky splní závazky k zajištění účinného přístupu nových účastníků na trh, např. v případě společného podniku „New Eurostar“ podniků SNCF a London Continental Railways¹⁴⁶.

2.8.3. *Námořní doprava*

130. Komise v roce 2010 nadále pokračovala ve svém úsilí prosazovat antimonopolní pravidla v oblasti námořní dopravy vůči třetím zemím. Komise důsledně obhajuje

¹³⁸ Věc C 38/2010 *Malév Hungarian Airlines*. Viz IP/10/1753, 21.12.2010.

¹³⁹ Věc N 504/2010 *Air Malta plc*. Viz IP/10/1509, 15.11.2010.

¹⁴⁰ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru (KOM(2010) 475 v konečném znění, 2010/0253 (COD)).

¹⁴¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70 (Úř. věst. L 315, 3.12.2007, s. 1–13).

¹⁴² Věc C 41/2008 *Danske Statsbaner*. Viz IP/10/178, 24.2.2010.

¹⁴³ Věc N 726/2009 *Aide à la restructuration des activités „fret“ de la SA de droit public SNCB*. Viz IP/10/615, 26.5.2010.

¹⁴⁴ Věc N 402/2010 *Rescue aid for the Bulgarian State Railways EAD (BDZ)*. Viz IP/10/1733.

¹⁴⁵ Věc COMP/M.5855 *Deutsche Bahn / Arriva plc* (Úř. věst. C 276, 13.10.2010, s. 1).

¹⁴⁶ Věc COMP/M.5655 *SNCF/LCR/Eurostar* (Úř. věst. C 272, 8.10.2010, s. 2).

výjimku z antimonopolních pravidel pro některá konsorcia (provozní spolupráce mezi společnostmi liniové lodní dopravy za účelem poskytování služeb společné nákladní dopravy), zasazuje se však za zákaz veškerých forem dohod o stanovení cen a kapacity.

131. V lednu 2010 Komise zahájila řízení proti konceptu „Baltic Max Feeder“, jehož prostřednictvím hodlali majitelé nákladních plavidel hradit společně náklady na vyřazení plavidel z provozu¹⁴⁷. Od plánovaného režimu bylo následně upuštěno a případ byl uzavřen.
132. V lednu Komise rovněž poprvé schválila podporu na spuštění projektu „mořských dálnic“ na základě pokynů pro námořní dopravu a pokynů k doplňující podpoře¹⁴⁸. Projekt se týká zřízení námořního spojení mezi francouzským přístavem Nantes-Saint Nazaire a španělským přístavem Gijón¹⁴⁹ a zaměřuje se na odklon 3 % až 5 % silniční dopravy, která v současnosti prochází západní částí Pyrenejí.
133. Pokud jde o státní podporu na financování přístavní infrastruktury, Komise rozhodla provést studii, která shromáždí informace a umožní jí udělat si lepší obrázek o fungování přístavů a veřejném financování jejich infrastruktury. Na základě výsledků studie bude Komise moci vymezit spolehlivý přístup pro další postup v této oblasti.

2.9. Poštovní služby

134. Podle třetí směrnice o poštovních službách¹⁵⁰ bude většina členských států muset v plném rozsahu otevřít svůj trh poštovních služeb tím, že do 31. prosince 2010 odstraní veškeré zbylé vyhrazené oblasti. Jedenácti členským státům byla přitom tato lhůta prodloužena o dva roky¹⁵¹. Liberalizační proces postupuje rychle a některé členské státy (Estonsko, Finsko, Německo, Nizozemsko, Spojené království a Švédsko) své trhy poštovních služeb zcela otevřely ještě před stanoveným termínem. Navzdory dosavadnímu pokroku se však skutečná hospodářská soutěž, zvláště v segmentu listovních zásilek, teprve začíná rýsovat. Důležité je zajistit, aby případné náhrady vyplácené poskytovatelům univerzální služby za poskytování veřejné služby odpovídaly skutečným nákladům na tyto služby a nevytvářely nespravedlivou výhodu. Je nutno zaručit rovné podmínky mezi soutěžiteli a podpořit hospodářskou soutěž v poštovních službách.

¹⁴⁷ Věc COMP/39699 *Baltic Max Feeder*. Viz IP/10/374, 26.3.2010.

¹⁴⁸ Pokyny ke státní podpoře doplňující financování Společenstvím pro zahájení mořských dálnic (Úř. věst. C 317, 12.12.2008, s. 10).

¹⁴⁹ Věci N 573/2009 a N 647/2009 *Aide à la mise en œuvre et à l'exploitation de l'autoroute de la mer entre le port de Nantes-Saint-Nazaire (France) et le port de Gijon (Espagne) opérée par GLD Atlantique* (Úř. věst. C 74, 24.3.2010, s. 5).

¹⁵⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/6/ES ze dne 20. února 2008, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na úplné dotvoření vnitřního trhu poštovních služeb Společenství (Úř. věst. L 52, 27.2.2008, s. 3).

¹⁵¹ Česká republika, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Polsko, Rumunsko, Řecko a Slovensko.

135. V této souvislosti Komise v roce 2010 pokračovala v šetření zahájeném v roce 2007 v souvislosti s nadměrnými vyrovnávacími platbami, jež Deutsche Post AG¹⁵² v období 1989–2007 pobírala za plnění povinností univerzální služby. Poté, co Soudní dvůr potvrdil zrušení rozhodnutí Komise z roku 2002¹⁵³, následující šetření dle požadavku Soudního dvora sledovalo zevrubný přístup, při němž byly zohledňovány veškeré univerzální služby poskytované podnikem Deutsche Post.
136. V roce 2010 Komise pokračovala ve formálním vyšetřovacím řízení, jež bylo zahájeno v roce 2009 a jež má přezkoumat, zda jsou určitá opatření ve prospěch belgického provozovatele poštovních služeb De Post - La Poste v souladu s pravidly EU pro státní podporu¹⁵⁴. Současné šetření Komise, zahájené dne 13. července 2009, postupuje rychle za aktivní spolupráce belgických orgánů a dotýká se řady opatření, mj. vyrovnávacích plateb, které Belgie vyplatila za plnění úkolů veřejné služby, a dále včetně kapitálových dotací, zproštění od plnění důchodových závazků, převodu budov a osvobození od daně.
137. Konečnými rozhodnutím ze dne 26. ledna 2010¹⁵⁵ Komise uzavřela formální vyšetřovací řízení, v jehož rámci přezkoumala údajné poskytnutí státní podpory ve prospěch francouzské La Poste ve formě neomezené státní záruky vyplývající z veřejnoprávního postavení pošty. Komise nezpochybnila poslání veřejné služby společnosti La Poste ani její veřejné vlastnictví a kontrolu, a to vzhledem k neutralitě evropské úpravy vůči úpravě vlastnických vztahů v členských státech. Dospěla však k závěru, že státní záruka plynoucí ze zvláštního postavení společnosti La Poste představovala neslučitelnou státní podporu a měla by být zrušena. Toho bylo dosaženo přeměnou společnosti La Poste na akciovou společnost dne 1. března 2010¹⁵⁶.

2.10. Automobilový průmysl

138. V roce 2010 se začalo odvětví motorových vozidel zotavovat z krize, která jej zasáhla zvláště tvrdě v letech 2008 a 2009. Kromě udržení tohoto trendu patří mezi úkoly automobilového průmyslu zahájení výroby automobilů, při níž budou účinněji využívány zdroje, a přizpůsobení distribučních sítí poptávce a rostoucí mezinárodní konkurenci. Možné problémy v souvislosti s hospodářskou soutěží se týkají zvládnutí nezbytné restrukturalizace odvětví a podpora vývoje ekologičtějších automobilů při současném zachování rovných podmínek pro soutěžitele.
139. Dne 27. května 2010 Komise přijala nová soutěžní pravidla pro dohody mezi výrobci vozidel a jejich autorizovanými prodejci, servisními pracovníky a distributory náhradních dílů. Podle nového rámce se nařízení o obecné blokové výjimce pro vertikální dohody ze dne 20. dubna 2010 použije na tento druh dohod od roku 2010, pokud jde o poprodejní trhy, a od roku 2013, pokud jde o trhy prodeje nových

¹⁵² Věc C 36/2007 *Complaint against the German State for unlawful state aid to Deutsche Post* (Úř. věst. C 245, 19.10.2007 s. 21).

¹⁵³ Věc C-399/08 P *European Commission v. Deutsche Post AG*.

¹⁵⁴ Věc C 20/2009 (ex N 763/2002) *Mesures en faveur de La Poste* (Úř. věst. C 176, 29.7.2009, s. 17).

¹⁵⁵ Věc C 56/2007 *Garantie d'Etat illimitée - La Poste (France)* (Úř. věst. L 274, 19.10.2010, s. 1).

¹⁵⁶ *Loi No 2010-123 du 9 février 2010 relative à l'entreprise publique La Poste et aux activités postales*.

vozidel. Komise dále přijala nařízení č. 461/2010¹⁵⁷, které stanoví tři tvrdá doplňková omezení v distribuci náhradních dílů, a dále soubor podrobných pokynů pro posuzování vertikálních dohod v tomto odvětví¹⁵⁸. Nová pravidla flexibilním a přiměřeným způsobem zohledňují odlišnou intenzitu hospodářské soutěže na primárních a poprodejních trzích a obecně sblížují pravidla, která platí pro dohody mezi výrobcí automobilů a jejich autorizovanými prodejci, servisními pracovníky a distributory náhradních dílů, s obecným režimem.

140. V roce 2010 bylo Komisi oznámeno patnáct fúzí v automobilovém průmyslu, z nichž byly všechny schváleny v první etapě bez ukládání závazků zúčastněným podnikům. Jediným případem akvizice mezi výrobcí automobilů pak bylo převzetí automobilky Volvo Cars čínskými společnostmi Geely a Daqing¹⁵⁹.
141. Automobilové odvětví mohlo využívat výjimečných podpůrných opatření podle dočasného rámce státní podpory za podmínky, že schválené režimy nebyly vyhrazeny pouze tomuto odvětví, ale byly otevřeny všem hospodářským odvětvím. Komise především v únoru 2010 schválila Švédskem oznámené plány na poskytnutí záruky, která by podniku Saab Automobile AB¹⁶⁰ umožnila získat půjčku od Evropské investiční banky (EIB) na investiční projekt ve výši 1 miliardy EUR, který se týká mj. účinnosti paliva a bezpečnosti automobilů. Dne 16. prosince 2010 Komise schválila podobnou záruku Švédska, která měla umožnit podniku Volvo Cars Corporation získat od EIB půjčku ve výši 500 milionů EUR na financování výzkumu a inženýrských činností v souvislosti s účinností paliva a bezpečností silničního provozu¹⁶¹.

2.11. Potravinový řetězec

142. V červenci 2010 Komise ustavila fórum na vysoké úrovni pro lepší fungování potravinového řetězce¹⁶². Fórum bude řešit především nekalé obchodní praktiky vyplývající z nevyvážených smluv a rozdílů ve vyjednávací síle mezi dodavateli a kupujícími. Tyto praktiky, které je nutno odlišovat od protisoutěžních praktik, se obvykle řídí vnitrostátním smluvním či obchodním právem.
143. Na potravinový řetězec v Evropě nicméně bude mít vliv několik možných problémů v oblasti hospodářské soutěže. Podskupina pro potraviny v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž nadále slouží jako praktické fórum pro diskusi o těchto otázkách a pro součinnost vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž. Řada těchto orgánů prováděla v potravinářském a maloobchodním odvětví aktivní šetření.
144. Zvláštní pozornost byla věnována odvětví mléka vzhledem k obtížím, s nimiž se producenti mléka střetli během nedávné mléčné krize. Na základě doporučení

¹⁵⁷ Nařízení Komise (EU) č. 461/2010 ze dne 27. května 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví motorových vozidel (Úř. věst. L 129, 28.5.2010, s. 52–57).

¹⁵⁸ Doplňkové pokyny k vertikálním omezením v dohodách o prodeji a opravách motorových vozidel a distribuci náhradních dílů pro motorová vozidla (Úř. věst. C 138, 28.5.2010, s. 16).

¹⁵⁹ Věc COMP/M.5789 *Geely / Daqing / Volvo Cars* (Úř. věst. C 187, 10.7.2010, s. 3).

¹⁶⁰ Věc N 541/2009 *State guarantee in favour of SAAB*.

¹⁶¹ Věc N 520/2010 *State guarantee to Volvo cars*.

¹⁶² Rozhodnutí Komise ze dne 30. července 2010 (Úř. věst. C 210, 3.8.2010, s. 4), viz také Lepší fungování potravinového řetězce v Evropě (KOM(2009) 591 v konečném znění).

skupiny na vysoké úrovni pro mléko přijala Komise v prosinci 2010 legislativní návrh¹⁶³ týkající se smluvních vztahů v odvětví mléka. Návrh umožňuje, aby organizace producentů mléka kolektivně vyjednávaly o cenách, avšak stanoví určitá omezení daná podílem těchto organizací na objemu produkce mléka v EU a v daném členském státě. Návrh upravuje i „bezpečnostní doložku“, na jejímž základě může příslušný vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž či Komise rozhodnout, že organizace producentů vyjednávat nemůže, pokud by toto vyjednávání vážně omezilo hospodářskou soutěž nebo by zpracovatelům mléka, zvláště malým a středním podnikům, způsobilo závažnou újmu.

3. EVROPSKÁ SÍŤ PRO HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ A SPOLUPRÁCE S VNITROSTÁTNÍMI SOUDY

145. V roce 2010 byla Evropská síť pro hospodářskou soutěž nadále aktivním fórem pro diskuse a výměnu správných postupů v prosazování antimonopolních pravidel EU ve všech 27 členských státech. Komise byla podle čl. 11 odst. 3 nařízení č. 1/2003¹⁶⁴ informována o 158 nových případech, jejichž šetření zahájily v roce 2010 vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž, mj. v odvětví dopravy, energetiky, ve zpracovatelském průmyslu, v odvětví sdělovacích prostředků a telekomunikací. Počet rozhodnutí k prosazení soutěžních pravidel, jež ohlásily vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž a Komise přezkoumala, vzrostl od roku 2009 o 36 %. Stejně jako v předchozích letech Komise ani v roce 2010 nezahájila žádné řízení za účelem zajistit jednotnost v rozhodování.
146. Komise zodpověděla dva dotazy vnitrostátních soudů (Španělska a Belgie) podle čl. 15 odst. 1 nařízení č. 1/2003. Podle tohoto ustanovení mohou vnitrostátní soudci požádat Komisi o informace, které má k dispozici, nebo o stanovisko v otázkách týkajících se používání soutěžních pravidel EU.
147. Ve třech případech předložila Komise písemná vyjádření podle čl. 15 odst. 3 nařízení č. 1/2003. Tato vyjádření byla předložena irskému Nejvyššímu soudu v souvislosti s podmínkami čl. 101 odst. 3 SFEU se zvláštním důrazem na restrukturalizační dohody o snížení kapacity, Nejvyššímu soudu Slovenské republiky v souvislosti s uplatňováním hospodářské návaznosti podniků a účinností pokut a nizozemskému Nejvyššímu soudu ohledně daňové neodečitelnosti pokut.
148. Pracovní skupiny pro horizontální dohody a vertikální omezení se tento rok zabývaly především přezkumem odpovídajících nařízení o blokových výjimkách a souvisejících pokynů. Byla také zřízena pracovní skupina pro fúze.
149. Evropská síť pro hospodářskou soutěž začala v roce 2010 vydávat pro právnickou a podnikatelskou obec, jakož i pro organizace spotřebitelů a akademické pracovníky publikaci „ECN Brief“, která se zaměřuje na zvyšování povědomí veřejnosti o činnosti této sítě.

¹⁶³ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 9. prosince 2010, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o smluvní vztahy v odvětví mléka a mléčných výrobků (KOM(2010) 728).

¹⁶⁴ Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1–25).

4. MEZINÁRODNÍ ČINNOSTI

150. Komise nadále zastává vůdčí roli v Mezinárodní síti pro hospodářskou soutěž (*ICN*), zejména díky svému zapojení do „Projektu druhé dekády“ (*Second Decade Project*) řídicí skupiny, který se zabývá budoucností ICN v globalizovaném hospodářství. Komise přispívala k práci Výboru pro hospodářskou soutěž OECD a zúčastnila se v roce 2010 tří zasedání. Zúčastnila se také šesté revizní konference v rámci Konference OSN o obchodu a rozvoji.
151. Stejně jako v minulých letech probíhala intenzivní spolupráce s orgány Spojených států a komisař pro hospodářskou soutěž se pravidelně setkával se svými protějšky, předsedou komise *Federal Trade Commission (FTC)* Jonem Leibowitzem a náměstkyní ministra spravedlnosti Christinou Varney. Řada důležitých antimonopolních případů a případů fúzí vyšetřovaných v roce 2010 měla vliv na trh Spojených států i EU. Osvědčené postupy při spolupráci EU a Spojených států na přezkumu fúzí prokázaly svou užitečnost například v případech Cisco/Tandberg a Novartis/Alcon.
152. V prosinci 2010 udělila Rada Komisi mandát k vyjednání dohody o spolupráci v soutěžních záležitostech se Švýcarskou konfederací. Tato dohoda by se měla opírat o dohody doposud uzavřené se Spojenými státy, Kanadou, Japonskem a Koreou a mohla by navíc zahrnovat ustanovení o výměně důvěrných informací.
153. Prioritou zůstala v roce 2010 spolupráce s Čínou. Kromě pravidelných diskusí o antimonopolním zákonu a jeho prováděcích právních předpisech se během návštěv na vysoké úrovni v Pekingu a Bruselu projednávaly otázky vztahující se ke konkrétním případům.
154. Úzká technická spolupráce mezi GŘ pro hospodářskou soutěž a indickou Komisí pro hospodářskou soutěž (*Competition Commission*) pokračovala i v roce 2010 především v oblasti omezujících dohod, zneužití dominantního postavení a kontroly fúzí.
155. GŘ pro hospodářskou soutěž hrálo aktivní úlohu v pokračujících vyjednáváních dohod o volném obchodu a dalších dvoustranných dohod s řadou třetích zemí či jejich seskupeními. Rada pro zahraniční věci především dne 16. září 2010 schválila podpis dohody o volném obchodu mezi EU a Koreou, která jako první stanoví zákaz určitých typů subvencí. Kapitole o hospodářské soutěži obsahují i dohody o volném obchodu, jež EU vyjednala s andskými zeměmi (Kolumbií a Peru) a zeměmi Střední Ameriky.
156. Výrazného pokroku dosáhlo Chorvatsko i Turecko v plnění kritérií pro zahájení jednání o kapitole věnované hospodářské soutěži v rámci požadavků na přijetí do EU. V červnu Rada rozhodla o zahájení přístupových jednání s Chorvatskem o kapitole věnované hospodářské soutěži a turecký parlament přijal v říjnu 2010 zákon o státní podpoře.

5. DIALOG S ORGANIZACEMI SPOTŘEBITELŮ A ZÚČASTĚNÝMI STRANAMI

157. Podskupina Evropské poradní skupiny spotřebitelů pro hospodářskou soutěž, tvořená zástupci vnitrostátních organizací spotřebitelů z každého členského státu a jedním

zástupcem Evropské organizace spotřebitelů (BEUC), byla v roce 2010 konzultována k důležitým otázkám, jako jsou vertikální omezení a nápravná opatření, a vydala stanovisko k žalobám o náhradu škody¹⁶⁵, které schválilo plenární zasedání Evropské poradní skupiny spotřebitelů.

158. Koutek pro spotřebitele na internetové stránce GŘ pro hospodářskou soutěž byl dále rozvíjen a od poloviny roku 2010 je k dispozici ve všech úředních jazycích. Internetová stránka prezentuje přístupnou formou úlohu soutěžní politiky a hlavní soutěžněprávní případy.
159. GŘ pro hospodářskou soutěž zveřejnilo výsledky prvního komplexního průzkumu, v rámci něhož byly zúčastněné strany dotazovány na názory týkající se vnímané kvality akcí GŘ pro hospodářskou soutěž¹⁶⁶. Průzkum prováděly ve dvou částech dvě nezávislé organizace pro průzkum trhu mezi odbornými zúčastněnými stranami a občany všech členských států EU¹⁶⁷. Ze studie vyplynulo, že je výrazně oceňována efektivita práce GŘ pro hospodářskou soutěž a bezúhonnost jeho zaměstnanců. Průzkum nabídl i několik případů konstruktivní kritiky spolu s návrhy na zlepšení.

6. INTERINSTITUCIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE

160. Po volbách do Evropského parlamentu v roce 2009 a zahájení nového funkčního období Komise v roce 2010 byla v říjnu 2010 přijata nová rámcová dohoda mezi těmito dvěma institucemi¹⁶⁸.
161. V roce 2010 přijal Parlament usnesení o zprávě o politice hospodářské soutěže za rok 2008, o nařízení o blokové výjimce v odvětví motorových vozidel, o horizontálních dohodách a o rozhodnutí Rady o státní podpoře na uzavírání nekonkurenceschopných uhelných dolů. Kromě pravidelného dialogu mezi komisařem a Hospodářským a měnovým výborem v červnu a listopadu oznámil místopředseda Komise Almunia v říjnu členům Hospodářského a měnového výboru prodloužení dočasných pravidel státní podpory, která byla přijata v reakci na finanční a hospodářskou krizi.
162. Úzká spolupráce Komise s Radou spočívala v informování Rady o důležitých iniciativách soutěžní politiky, zvláště o dočasné státní podpoře v souvislosti s finanční a hospodářskou krizí. Významné bylo rovněž rozhodnutí Rady o státní podpoře na uzavírání nekonkurenceschopných uhelných dolů.
163. Na základě informací Komise přijal Evropský hospodářský a sociální výbor stanovisko ke zprávě o politice hospodářské soutěže za rok 2008, k nekonkurenceschopným uhelným dolům, ke stavbě lodí a k nařízení o blokové výjimce v odvětví motorových vozidel, což přispělo k soutěžněpolitické debatě.

¹⁶⁵ K dispozici na: http://ec.europa.eu/consumers/empowerment/eccg_en.htm.

¹⁶⁶ K dispozici na: http://ec.europa.eu/competition/publications/reports/surveys_en.html.

¹⁶⁷ Bleskový průzkum Eurobarometru „EU citizens' perceptions about competition policy“ („Vnímání politiky hospodářské soutěže občany EU“) provedený společností Gallup Hungary a kvalitativní studie Eurobarometru „DG Competition stakeholder Study“ („Studie zúčastněných stran GŘ pro hospodářskou soutěž“) provedená společností TNS qual+.

¹⁶⁸ Rámcová dohoda ze dne 20. října 2010 o vztazích mezi Evropským parlamentem a Komisí.